

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ, ΛΑΡΙΣΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-MBA»

**«ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ»**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΠΟΥΧΩΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

A.M 7618034

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΛΑΡΙΣΑ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: 2019 – 2020

Αφιερώνεται στο συνταξιούχο καθηγητή μου κύριο Παυλόπουλο Νικόλαο, για τις γνώσεις που απλόχερα μου μετέφερε, τόσο για τη λογιστική όσο και για την ίδια τη ζωή, καθώς και στη κινητήριου δύναμη της ζωής μου :τα ανίψια μου Κωνσταντίνο και μπέμπη...

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στη Διοίκηση επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γενικό τμήμα Λάρισας).

Στο σημείο αυτό , θα ήθελα να εναποθέσω τις ευχαριστίες μου στα άτομα που βοήθησαν με το δικό τους τρόπο στην εκπόνηση της εργασίας.

Ευχαριστώ, λοιπόν, ιδιαίτερα τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Παυλή Νικόλαο, που με τη πολύτιμη βοήθεια του, την άριστη συνεργασία και τις πρωτότυπες ιδέες του κατάφερα να φέρω εις πέρας τη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία.

Επίσης ευχαριστώ όλους τους καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος για τις γνώσεις που μου προσέφεραν καθ όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Επιπλέον ευχαριστώ το κύριο Παπαδημητρίου Γεώργιο για τη συνέντευξη που μου έδωσε και κατάφερα να καταλήξω σε ένα εύλογο συμπέρασμα.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στις φίλες μου, που με στερήθηκαν αλλά μου στάθηκαν στα δύσκολα, για την όλη υπομονή τους και τη στήριξη τους κατά τη διάρκεια των σπουδών μου.

Ακόμη οφείλω ευχαριστώ τους γονείς μου που με το «άρμεγμα» και το μόχθο τους γενικότερα, μου έμαθαν τις αρετές της ζωής, καθώς και τον ανιψιό μου Κωνσταντίνο, που αν και μικρός, στάθηκε δίπλα μου δίνοντας μου τις παιδικές αθώες του συμβουλές.

Τέλος, ένα τεράστιο ευχαριστώ στη φίλη πλέον και συμφοιτήτρια μου Αμαλία Στεργιούλη, την οποία ευχαριστώ για πολλούς λόγους, που δε μπορούν να αποτυπωθούν σε ένα κομμάτι χαρτί.. Ενδεικτικά την ευχαριστώ για την ενθάρρυνση της συνέχισης των σπουδών μου, για την άριστη συνεργασία μας αλλά και για τη δύναμη που μου έδωσε πιστεύοντας σ εμένα .

Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους...

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών του ΠΜΣ Πλήρους Φοίτησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας : «Διοίκηση επιχειρήσεων, με κατεύθυνση τη χρηματοοικονομική διοίκηση και λογιστική.» έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Η εργασία αυτή έχοντας εκπονηθεί από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος και το κείμενο είναι γραμμένο με τα δικά μου λόγια και δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής από τρίτες πηγές. Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο».

Περίληψη

Στη παρούσα διπλωματική εργασία γίνεται αναφορά στο φορολογικό καθεστώς που εφαρμόστηκε στον αγροτικό τομέα με τη πάροδο των ετών .

Ο λόγος που επιλέχθηκε η συγκεκριμένη εργασία έγκειται στο γεγονός ότι ο αγροτικός τομέας είναι από τους νευραλγικούς τομείς της οικονομίας της χώρας μας και ιδιαίτερα για τη περιφέρεια της Θεσσαλίας .Παρ όλα αυτά, δεν έχουν υπάρξει αρκετές έρευνες και διπλωματικές εργασίες για τη φορολόγηση του τομέα αυτού.

Σκοπός της εργασίας ,όπως προδίδει και ο τίτλος της είναι να τονιστούν οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις που υπήρξαν τα τελευταία έτη στον αγροτικό τομέα και να προβληματιστεί ο αναγνώστης επάνω στις αλλαγές αυτές και τις επιπτώσεις τους γενικότερα στο φορολογικό σύστημα της χώρας μας (Έσοδα για το δημόσιο κλπ.)

Η εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Το πρώτο είναι η εισαγωγή , όπου αναφέρονται γενικότερα στοιχεία περί ορισμών των φόρων, της φορολογίας και των αγροτών. Το δεύτερο αναφέρεται στη φορολόγηση των αγροτών από το 1994 μέχρι και σήμερα και στις μεταρρυθμίσεις που υπέστη το σύστημα γενικότερα. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη φορολογία αγροτών εξωτερικού ενώ στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο δίνεται η συνέντευξη σε ειδικό επι των αγροτικών οικονομικών θεμάτων που οδήγησε και στο τελικό συμπέρασμα της διπλωματικής αυτής εργασίας.

Θα ήταν παράλειψη εάν δεν γινόταν αναφορά στο βιβλίο των κ. Νιφορόπουλου Κ-Παπαδημητρίου Γ. «Φορολογικός και Λογιστικός Σύμβουλος Αγρότη» και στην ιστοσελίδα www.taxheaven.gr που αποτέλεσαν σημαντική πηγή για την εργασία

Λέξεις κλειδιά: Φορολογία, Αγρότης, Κλίμακα Φορολογίας , Επιδοτήσεις , Αγροτικό Εισόδημα

Abstract

In this paper reference is made to the tax regime applied to the agricultural sector over the years.

The reason for this work was the fact that the agricultural sector is one of the neural sectors of our country's economy and especially for the region of Thessaly. .

Nevertheless, there has not been enough research and diplomatic work to tax this sector.

The purpose of this paper, as its title suggests, is to highlight the tax reforms that have taken place in the recent years in the agricultural sector and to reflect on the reader of these changes and their impact on the tax system in general in our country (Public Revenue etc.).

This paper consists of four chapters. The first is the introduction, which gives more general information on the definitions of taxes, taxation and farmers. The second refers to the taxation of farmers from 1994 until today and the reforms that the system has undergone in general. The third chapter refers to the taxation of foreign farmers and the fourth and final chapter gives an interview with a specialist on agricultural economic issues that led to the final conclusion of this paper.

It would be an omission if there was no reference to Mr. Niforopoulos K. Papadimitriou's book << The Taxation and Accounting Advisor of the Farmer >> and the website www.taxheaven.gr which were an important source for the work

Key words: Taxation, Farmer, Scale of Taxation, Subsidies, Rural Income

Πίνακας περιεχομένων

Αφιερώσεις	i
Ευχαριστίες.....	ii
Περίληψη.....	v
Abstract.....	iv
Περιεχόμενα	
Προσδοκώμενη συνεισφορά διπλωματικής εργασίας.....	1
Διάρθρωση διπλωματικής εργασίας.....	3
Μεθοδολογία έρευνας διπλωματικής εργασίας	4
Σύντομη Επισκόπηση βιβλιογραφίας.....	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ,ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ

1.1 Ο ορισμός του φόρου και τα εννοιολογικά του στοιχεία	5
1.2 Ορισμός και σκοποί της φορολογίας.....	6
1.3 Είδη φόρων και γενικές αρχές της φορολογίας	7
1.4 Βασικές έννοιες Αγροτών	9
1.5 Βασικές έννοιες αγροτών από άποψη ΦΠΑ.....	11
1.6 Η κοινωνική Γεωργική πολιτική και η συμβολή της στα φορολογικά των αγροτών.....	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΠΑΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

2.1 Φορολόγηση γεωργικού Εισοδήματος από 01/01/1995 έως 31/12/2013 με παραδείγματα.....	17
2.2 Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και φορολόγηση τους έως 31/12/2013.....	25

2.3 Φορολόγηση γεωργικού εισοδήματος και Α.Σ από 01/01/ 2014 έως 31/12/2019 με παραδείγματα28

2.4 Νέο πλαίσιο φορολογίας Αγροτών από 01/01/2020.....34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΓΡΟΤΩΝ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

3.1 Η κατάσταση των αγροτών στην Ιταλία-Οι ομοιότητες με την Ελλάδα.....36

3.2 Η φορολόγηση των αγροτών στη Κύπρο 37

3.3 Η Φορολόγηση των αγροτών στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΕΛΙΚΟΥ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ

4.1 Συνέντευξη41

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 53

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....57

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ.....65

Κατάλογος Πινάκων-Γραφημάτων

Πίνακας 1-2 Πυλώνες Κ.Γ.Π και αφορολόγητο ενισχύσεων.....	16
Παράδειγμα 1: Φορολόγηση εισοδήματος με αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού του γεωργικού εισοδήματος	17.
Παράδειγμα 2: Σύγκριση Φορολογητέου ποσού σε διαφορετικούς .Νομούς.....	25
Πίνακας 2 Απαλλασσόμενο ποσό ανά κατηγορία αγροτών έως το 2013.....	26.
Πίνακας 2 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος 2010.....	27
Πίνακας 3 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος 2011-2012.....	28
Πίνακας 5 Κατηγορίες εσόδων της αγροτικής εκμετάλλευσης από 01/01/2014.....	33
Πίνακας 6 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος μισθωτών-συνταξιούχων 2014-2015.....	34
Πίνακας 7 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος ατομ.επιχειρήσεων -επαγγελματιών 2014-2015.....	34.
Πίνακας 8 Διαφορές κλίμακας φορολογίας αγροτών 2015-2016	36
Πίνακας 9 παράδειγμα υπολογισμού φόρου 2015-2016	37
Πίνακας 10 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος 2020.....	40
Πίνακας 11 Κλίμακα φορολογίας Ιταλίας	41
Πίνακας 12 Φορολογικοί συντελεστές Κύπρου.....	41
Πίνακας 13 Φορολογικοί συντελεστές επι/σεων ΟΟΣΑ.....	42
Γράφημα 1: Κατανομή Εθνικού φακέλου ΚΑΠ 2013-2015 σε ποσοστά.....	17
Γράφημα 2: Ετήσιο ύψος των εθνικών ανώτατων ορίων στις 2 προγραμματικές περιόδους της ΚΑΠ.....	17
Εικόνα 1 Ενοίκια Γεωργικής γης Οικ. Έτους 2012.....	19
Εικόνα 2 Τιμές εισοδήματος ανά στέμμα και είδος καλλιεργούμενης γης και ανά κεφαλής εκτρεφόμενου ζώου ή άλλη μονάδα μέτρησης παραγωγής για το Νομό Λάρισας το οικ. Έτος 2012.....	20.

Προσδοκώμενη συνεισφορά, διάρθρωση και μεθοδολογία της διπλωματικής εργασίας

Προσδοκώμενη συνεισφορά της διπλωματικής εργασίας .

Η μελέτη και η διερεύνηση της φορολογίας των αγροτών κρίνεται , εξ αιτίας των αλλαγών που συμβαίνουν ανά τακτικά χρονικά διαστήματα , απαραίτητη και αναγκαία καθώς όπως προαναφέρθηκε ο αγροτικός κλάδος είναι ζωτικής σημασίας για την Ελληνική οικονομία. Επομένως , μπορεί κανείς να πει πως το θέμα της μεταπτυχιακής εργασίας είναι αρκετά σημαντικό αφού αναφέρεται στη φορολογία ενός κλάδου νευραλγικού για την Ελληνική οικονομία , ο οποίος έχει αποδειχθεί ότι είναι από τους κυρίαρχους κλάδους στην Περιφέρεια της Θεσσαλίας. Με την εργασία αυτή θα διεξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τη φορολογική νομοθεσία του αγροτικού τομέα και τις επιπτώσεις της στον αγροτικό κλάδο. Προσδοκείται ότι με τον <<τονισμό>> των διαφορών της φορολογίας από έτος σε έτος θα αναδειχθούν ενδεχόμενα βάρη και προβλήματα που προέκυψαν τόσο στους αγρότες όσο και στην Ελληνική οικονομία γενικότερα.

Διάρθρωση διπλωματικής εργασίας

Η συγκεκριμένη εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο έχουμε την εισαγωγή στο περιβάλλον των φόρων και της φορολογίας , όπου δίδονται οι ορισμοί τους και ενδεικτικά παραδείγματα αυτών μαζί με τον ορισμό των αγροτών και τις κατηγορίες τους. Στο δεύτερο κεφάλαιο έχουμε τη φορολογία αγροτών και τις μεταρρυθμίσεις που υπέστη από το 1994 μέχρι και σήμερα, όπου αναφέρεται και η φορολογία αγροτών για το 2020. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μια μικρή ενδεικτική αναφορά στη φορολογία των αγροτών σε ορισμένες χώρες του εξωτερικού, διότι δεν υπάρχει αρκετό δημοσιευμένο υλικό επάνω σε αυτό το θέμα. Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο, έχουμε τη συνέντευξη από τον έγκριτο οικονομολόγο και ειδικό επί των αγροτικών θεμάτων κύριο Παπαδημητρίου Γεώργιο για να ακολουθήσει το τελικό συμπέρασμα της όλης εργασίας.

Μεθοδολογία έρευνας διπλωματικής εργασίας

Η έρευνα που ακολουθήθηκε στη παρούσα διπλωματική εργασία , ήταν δευτερογενής αλλά και πρωτογενής και συγκεκριμένα βιβλιογραφική έρευνα και η μέθοδος της συνέντευξης με ερωτηματολόγιο ερωτήσεων προς ειδικό σε θέματα αγροτικής φορολογίας, όπως προαναφέρθηκε , προκειμένου να μελετηθεί και να διατυπωθεί η άποψη ειδικών επί των φορολογικών αγροτικών θεμάτων.

Έτσι με τον τρόπο αυτό αντλήθηκαν στοιχεία από ελληνική κυρίως βιβλιογραφία , από άρθρα σε περιοδικά και από ιστοσελίδες κυρίως αγροτικού και οικονομικού περιεχομένου. Οπότε, κάνοντας χρήση αυτής της μεθόδου και λαμβάνοντας ιστορικά στοιχεία των φορολογικών συντελεστών γίνεται προσπάθεια ανάδειξης των δυνατών και αδύνατων σημείων της φορολογικής νομοθεσίας στον αγροτικό τομέα.

Σύντομη Επισκόπηση βιβλιογραφίας

Με τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις του αγροτικού τομέα ασχολήθηκαν αρκετοί συγγραφείς , οι οποίοι ανέλυσαν αρχικά κατά κύριο λόγο τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ) , στη συνέχεια τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ,Φ,Α,Σ) και τώρα με το νέο νόμο τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα. Ενδεικτικά, ως βιβλιογραφική αναφορά της συγκεκριμένης διπλωματικής έχουμε:

Ο κύριος Φλώρος Αριστείδης με το βιβλίο του περί φορολογικής Λογιστικής μας εισάγει στις έννοιες των φόρων και της φορολογίας ,καθώς επίσης και τους σκοπούς αυτής.

Οι κύριοι Μελλάς Δ. και Παύλου Χρήστος, δίνουν σε μια έντυπη έκδοση η οποία εκδίδεται κάθε χρόνο, όλες τις αλλαγές και προσθήκες που επήλθαν μέχρι σήμερα στη φορολογία των αγροτών. Εξετάζουν αναλυτικά ,με παραδείγματα και διατάξεις όλες τις περιπτώσεις φορολογίας αγροτών και όχι μόνο.

Ο κύριος Τότσης Χρήστος , έγραψε για τον κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με το νέο Νόμο 4172/2013 , εμπεριέχοντας μέσα και τη Π.Ο.Λ (Πολυγραφημένη

Υπουργική Εγκύκλιο) σχετικά με τη δήλωση Φορολογίας εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων.

Τέλος , οι κύριοι Νιφορόπουλος Κωνσταντίνος και Παπαδημητρίου Γεώργιος εκδίδουν το 2017 το Φορολογικό και Λογιστικό σύμβουλο του Αγρότη, ο οποίος κυκλοφόρησε και σε νέα έκδοση το 2018 ,διότι σύμφωνα με τους συγγραφείς

<<Η αγροτική εκμετάλλευση-επιχείρηση είναι μια ιδιότυπη μορφή επιχείρησης από πλευράς λογιστικής και φορολογικής , αφενός μεν λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών κάτω από τις οποίες λειτουργεί , αφ ετέρου δε λόγω ιδιαίτερων ζητημάτων που ανακύπτουν κατά τη λογιστική και φορολογική της παρακολούθηση (ιδιαίτερος χειρισμός αγροτικών επιδοτήσεων , δυσκολίες επιμέτρησης , ειδικά καθεστώτα κλπ) >>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ :Εισαγωγή στο περιβάλλον της φορολογίας

1.1): Ο ορισμός του φόρου και τα εννοιολογικά του στοιχεία

Τα τελευταία χρόνια, όπου διανύουμε και την εποχή της οικονομικής κρίσης, οι αλλαγές στο φορολογικό σύστημα της χώρας μας είναι ραγδαίες. Ολοένα και περισσότερο ακούγεται ο όρος της φορολογίας και των αλλαγών αυτής . Τι ακριβώς , όμως, εννοούμε με τον όρο «φόρος» ή «φορολογία» και ποιος είναι ευρύτερος ο σκοπός της;

Φόρος, λοιπόν, είναι ¹ από την άποψη του οφειλέτη η αναγκαστική εισφορά προς το κράτος ή προς νομικό πρόσωπο, χωρίς οποιαδήποτε ειδική αντιπαροχή. (Α.Φλώρος, 2005 Σεπτεμβριος)

Για να γίνει κατανοητός ο όρος ας αναφερθούμε σε ένα παράδειγμα: Το παράδειγμα της μισθοδοσίας των δημοσίων Υπαλλήλων, οι οποίοι πληρώνονται από το κρατικό μηχανισμό. Επειδή η πληρωμή των Δημοσίων Υπαλλήλων , αποτελεί ένα από τα έξοδα του κράτους ,πρέπει να βρεθούν έσοδα για τη πληρωμή τους. Τα έσοδα αυτά, μπορούμε να πούμε ότι προέρχονται από τους φόρους που πληρώνουν οι φορολογούμενοι πολίτες και οι επιχειρήσεις. Πληρώνουν, λοιπόν, το φόρο και δε λαμβάνουν οτιδήποτε ως ειδική αντιπαροχή .Επίσης ,όλοι μας γνωρίζουμε για τη πληρωμή των δημοτικών ή κοινοτικών τελών, τα οποία εντάχθηκαν στους λογαριασμούς ύδρευσης και ηλεκτρικής ενέργειας για να μπορέσει ο κάθε Δήμος να καλύψει τις ανάγκες του. Αποτελεί και αυτό ένα άλλο (δεύτερο) παράδειγμα φορολόγησης. Από τα παραδείγματα αυτά αντιλαμβανόμαστε ότι ο φόρος και η πληρωμή ² του αποτελεί ένα γενικό και όχι ειδικό στοιχείο απαραίτητο για τη γενικότερη ύπαρξη και ευημερία του πολίτη ως πρόσωπο ενταγμένο σε ένα γενικότερο κοινωνικό σύνολο. (Α.Φλώρος, 2005 Σεπτεμβριος)

^{1,2,3} Αριστείδης Φλώρος <<Φορολογική Λογιστική>> Εκδόσεις Σύγχρονη εκδοτική, Αθήνα 2005

Από όλα όσα γράφτηκαν παραπάνω, προκύπτουν τα εξής εννοιολογικά συστατικά στοιχεία του φόρου³:

- ✓ *Η αναγκαστική εισφορά του πολίτη προς το Δημόσιο ή προς Νομικά πρόσωπα*
- ✓ *Η καταβολή φόρου χωρίς αντάλλαγμα*
- ✓ *Το μέσο άσκησης για κοινωνική και οικονομική πολιτική του κράτους και*
- ✓ *Η πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών.*

Εύλογα όμως μπορεί κανείς να αναρωτηθεί για ποιο λόγο εφαρμόζονται οι φόροι και ποιος είναι ο ουσιαστικός σκοπός που αυτοί εκπληρώνουν; Εκπληρώνουν οικονομικούς, πολιτικούς, κοινωνικούς ή άλλου είδους σκοπούς; Γιατί εφαρμόζονται και που αποβλέπουν γενικότερα; Πώς συνδέονται οι φόροι με τη φορολογία; Ερωτήματα που επιχειρείται να απαντηθούν στο παρακάτω υποκεφάλαιο.

1.2) Ορισμός και σκοποί της φορολογίας

Από τους ορισμούς που δόθηκαν στο κεφάλαιο 1.1. για τους φόρους παρατηρεί κανείς πως ο κυριότερος σκοπός που εκπληρώνουν οι φόροι είναι ο οικονομικός. Στο σημείο αυτό, θα δοθεί και ο ορισμός της φορολογίας, η οποία όπως προδίδει και η ονοματολογία της, συνδέεται άμεσα με τους φόρους.

Φορολογία, λοιπόν, είναι *η επιβολή υποχρεωτικών φόρων υπέρ του κράτους η οποία αποβλέπει στην εξασφάλιση των απαραίτητων δημοσίων εσόδων, ικανών να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες μαζί με τις λοιπές πηγές εσόδων*. Κυριότερος σκοπός της, όπως προαναφέρθηκε είναι ο οικονομικός. Σύμφωνα με τον Αριστείδη Φλώρο (2015) εκεί έχουμε τη προσπάθεια του κράτους για δίκαιη κατανομή του εθνικού εισοδήματος και οικονομική ανάπτυξη. Το κράτος μπορεί να προβεί σε έκτακτες ενέργειες για την οικονομική ενίσχυση της χώρας. Π.χ. η επιβολή του Ειδικού φόρου κατανάλωσης στα αλκοολούχα ποτά ή ο φόρος που επιβλήθηκε στα καύσιμα αποτελούν παραδείγματα εκπλήρωσης των οικονομικών σκοπών.

Εκτός όμως από τον οικονομικό, η φορολογία εκπληρώνει και άλλους σκοπούς όπως τον κοινωνικό, με τον οποίο επιδιώκεται η μείωση της οικονομικής ανισότητας των πολιτών μέσω προοδευτικών συντελεστών φορολογίας ή μέσω χαμηλών φορολογικών συντελεστών και τον ταμειυτικό-δημοσιονομικό σκοπό με τον οποίο εξασφαλίζονται τα απαραίτητα δημόσια έσοδα με τα οποία θα καλυφθούν οι διάφορες δημόσιες δαπάνες που υπάρχουν όπως οι δαπάνες για την εθνική άμυνα της χώρας, οι δαπάνες για την ενίσχυση του Δημόσιου συστήματος υγείας και άλλες λοιπές ανάγκες.

Η συγκεκριμένη, όμως διπλωματική εργασία, αναλύει τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις του αγροτικού τομέα, οπότε δε θα ήταν δυνατό να μη δοθεί και ο ορισμός της φορολογικής μεταρρύθμισης. Μεταρρύθμιση, λοιπόν, γενικότερα *«είναι η εφαρμογή διαφορετικών συστημάτων μεθόδων κλπ. σε ένα σύνολο ή θεσμό επιδιώκοντας την αλλαγή προς το καλύτερο»*. Κατά συνέπεια, φορολογική μεταρρύθμιση είναι η εφαρμογή συστημάτων και μεθόδων στην οικονομία μιας χώρας για την ορθότερη και αποτελεσματικότερη φορολόγηση των πολιτών της.

Μετά και τον ορισμό της φορολογικής μεταρρύθμισης, ας περάσουμε στα είδη των φόρων και στις γενικές αρχές που διέπουν τη φορολογία.

1.3)Είδη φόρων και γενικές αρχές της φορολογίας

Σκοπός του φορολογικού συστήματος κάθε χώρας αποτελεί η δίκαιη φορολογική μεταχείριση. Η φορολόγηση των εισοδημάτων είτε των φυσικών είτε των νομικών προσώπων γίνεται με τρόπο άμεσο ή έμμεσο. Έτσι έχουμε τους **άμεσους** και τους **έμμεσους** φόρους. **Άμεσοι** φόροι είναι αυτοί που εντάσσονται στο ευρύτερο πλέγμα των φορολογικών επιβαρύνσεων, όπως η φορολογία του εισοδήματος που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο από μισθούς ή επιχειρηματική δραστηριότητα, η μεταβίβαση ακινήτων, ο φόρος κληρονομιάς, δωρεών κλπ. Οι άμεσοι φόροι δεν εξαντλούν όμως τη φορολογική υποχρέωση των πολιτών, γι' αυτό υπάρχουν και οι **έμμεσοι** φόροι, οι οποίοι είναι φόροι που ενσωματώνονται στο τίμημα της κατανάλωσης ενός προϊόντος ή στη παροχή μιας υπηρεσίας. Είναι το είδος εκείνο του φόρου το οποίο καταβάλλεται από όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως οικονομικού επιπέδου τους. Αυτό τους καθιστά <<μειονεκτικούς>> έναντι των άμεσων φόρων από άποψη δικαιοσύνης, καθώς δεν ανταποκρίνονται στη φοροδοτική ικανότητα του κάθε φορολογούμενου. Από την άλλη, οι άμεσοι φόροι πλεονεκτούν επίσης και στο

γεγονός ότι είναι σταθεροί από άποψη απόδοσης τους έστω και αν το να εισπραχθούν απαιτεί μεγάλο ποσό δαπάνης για τον εκάστοτε κρατικό μηχανισμό.

Η φορολογία, όμως, διέπεται κι από κάποιες αρχές οι οποίες ενδεικτικά είναι οι εξής⁴.

- **Ο κανόνας της Καθολικότητας του Φόρου:** Ο φόρος επιβάλλεται σε όλους ανεξαιρέτως τους κατοίκους της χώρας
- **Ο κανόνας της παραγωγικότητας του Φόρου:** Ο φόρος βεβαιώνεται το γρηγορότερο δυνατό και εισπράττεται με όσο το δυνατόν λιγότερα έξοδα
- **Ο κανόνας της απλότητας του φόρου :** Η φορολογική νομοθεσία να είναι απλή και κατανοητή , πράγμα που δε συμβαίνει στις μέρες μας με τις συνεχόμενες φορολογικές αλλαγές
- **Ο κανόνας της βεβαιότητας και της σταθερότητας:** Ο φορολογούμενος γνωρίζει λόγω της σταθερότητας των φορολογικών νόμων εκ των πρότερων τι οφείλει στο Δημόσιο και πως θα εξοφλήσει το φόρο του
- **Ο κανόνας της καταλληλότητας του φόρου:** Ο φόρος να είναι κατάλληλος τόσο χρονικά όσο και από άποψη τρόπου πληρωμής
- **Ο κανόνας ελάχιστου ορίου συντήρησης :** Να υπάρχει ένα ποσό αφορολόγητο
- **Ο κανόνας διαφορισμού εισοδημάτων:** Να μην είναι ίδιο το φορολογικό βάρος για όλα τα εισοδήματα.
- **Ο κανόνας αποφυγής διπλής φορολογίας:** Πρέπει να αποφεύγεται η διπλή φορολόγηση διότι οδηγεί σε φοροδιαφυγή και οδηγεί και σε φορολογικές ανισότητες. (Α.Φλώρος, 2005 Σεπτεμβριος)

Όλα τα παραπάνω αναφερόμενα, αφορούν τους φόρους και τη φορολογία γενικότερα. Τι συμβαίνει όμως ειδικότερα με τον αγροτικό τομέα και τις φορολογικές του αλλαγές-μεταρρυθμίσεις του; Με ποιο τρόπο φορολογούνται οι αγρότες και πόσες αλλαγές έχουν επέλθει φορολογικά στο τομέα αυτό με τη πάροδο των ετών; Αυτά είναι ενδεικτικά μερικά από τα ερωτήματα που απαντώνται στα παρακάτω κεφάλαια της εργασίας.

⁴ Αριστείδης Φλώρος "Φορολογία Εισοδήματος", Αθήνα Σεπτέμβριος 2005, Εκδόσεις Σύγχρονη εκδοτική

1.4) Βασικές έννοιες Αγροτών

Στο παραπάνω κεφάλαιο αναλύσαμε τις έννοιες του φόρου και της φορολογίας γενικότερα. Δε θα ήταν, όμως, δυνατόν να αναλύσουμε τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις του αγροτικού τομέα, χωρίς να δώσουμε τον ορισμό των αγροτών, και της αγροτικής εκμετάλλευσης. Ποιοι, δηλαδή, θεωρούνται αγρότες και τι είναι η αγροτική εκμετάλλευση γενικότερα.

Αγρότης, λοιπόν, με την ευρύτερη έννοια του όρου είναι το άτομο εκείνο που ασχολείται με τη γεωργία ή την αύξηση ζωντανών οργανισμών που προορίζονται για τρόφιμα ή πρώτες ύλες ή και με το συνδυασμό και των δύο. Ο ορισμός, όμως, του **επαγγελματία αγρότη**, δίδεται από το άρθρο 41 του Ν.2859/2000 και άρθρο 2 και 9 Ν.3874/2010 (Άρθρο 9 Αντικατάσταση διατάξεων του ν. 2520/1997) όπου⁵:

1. Επαγγελματίας Αγρότης: είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, εφόσον πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης.

β) Ασχολείται επαγγελματικά με αγροτική δραστηριότητα στην εκμετάλλευση τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του.

γ) Λαμβάνει από την απασχόλησή του σε αγροτική δραστηριότητα το 50% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματός του και είναι ασφαλισμένος στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (πλέον ΕΦΚΑ), εκτός αν εμπίπτει στις εξαιρέσεις από την ασφάλιση στον ΟΓΑ, που προβλέπονται στις παραγράφους 4 και 5 ή είναι δασεργάτης χωρίς ασφάλιση στον ΟΓΑ και δ) Τηρεί λογιστικά βιβλία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Επιπλέον, επαγγελματίας αγρότης θεωρείται και το ενήλικο φυσικό πρόσωπο, το οποίο ασχολείται με την αλιεία (θαλάσσια, εσωτερικών υδάτων, σπογγαλιεία, οστρακαλιεία, υδατοκαλλιέργεια), εφόσον: α) Είναι κάτοχος ατομικής επαγγελματικής άδειας αλιείας και ιδιοκτήτης, συνιδιοκτήτης, μισθωτής ή συμμετέχει, με οποιονδήποτε τρόπο, στην εκμετάλλευση επαγγελματικού αλιευτικού σκάφους εκτός από σκάφη υπερπόντιας αλιείας ή απασχολείται στην

⁵ Βλέπε για περαιτέρω μελέτη

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Mhtroo_Agroton/nomos3874_fek15_060910.pdf

υδατοκαλλιέργεια ως κάτοχος ή μμισθωτής υδατοκαλλιεργητικής εκμετάλλευσης. β) ασχολείται με μία ή περισσότερες εκ των ανωτέρω δραστηριοτήτων τουλάχιστον κατά το 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του γ) λαμβάνει από την απασχόλησή του αυτή το 50% τουλάχιστον του ετήσιου εισοδήματος δ) προφητεύεται ως ιδιοκτήτης ή συνιδιοκτήτης ή μμισθωτής επαγγελματικού αλιευτικού σκάφους καύσιμα θαλάσσης για την κίνηση του σκάφους του τουλάχιστον μία φορά κάθε τρία έτη. ε) είναι ασφαλισμένος στον ΟΓΑ(ΕΦΚΑ), εκτός αν εμπίπτει στην εξαίρεση από την ασφάλιση στον ΟΓΑ, που προβλέπεται στην περίπτωση β” της παραγράφου 5 ή είναι ασφαλισμένος στο ΝΑΤ, υπό την προϋπόθεση της απασχόλησής του σε αλιευτικά επαγγελματικά σκάφη τουλάχιστον επί μία πενταετία ή είναι ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, υπό την προϋπόθεση της απασχόλησής του σε αλιευτικά επαγγελματικά σκάφη τουλάχιστον από το 2003. Οι προϋποθέσεις της απόληψης του 50% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματος και της προμήθειας καυσίμων θαλάσσης απαιτείται να συντρέχουν για τους ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών ολικού μήκους μέχρι έξι(6) μέτρα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τους κ. Νιφορόπουλο Κ. και Παπαδημητρίου Γ. «Ο χαρακτηρισμός «Επαγγελματίας αγρότης, έχει πλέον πολύ μεγάλη σημασία στην φορολόγηση των γεωργικών εισοδημάτων που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και επόμενα, γιατί η μείωση του φόρου και στην ουσία το αφορολόγητο όριο του εισοδήματος τους εφαρμόζεται μόνο για τους κατ' επάγγελμα αγρότες, όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία » (Νιφοροπουλος Κ.-Παπαδημητρίου Γ., 2016)

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1.δ του Ν. 3874/2010⁶ :Αγροτική εκμετάλλευση είναι η μονάδα παραγωγής προς πώληση αγροτικών προϊόντων. Στις δραστηριότητες της αγροτικής εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται, εκτός από την παραγωγή των προϊόντων και η αποθήκευση, τυποποίηση, συσκευασία και η εν γένει τοποθέτηση μέχρι και του σταδίου της χονδρικής και λιανικής πώλησης αποκλειστικά των προϊόντων που παράγει η ίδια η αγροτική εκμετάλλευση, καθώς και η πρώτη χωρική ή οικοτεχνική μεταποίηση τους, η θαλάσσια αλιεία, η αλιεία εσωτερικών υδάτων, η σπογγαλιεία, η οστρακαλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, ως και η διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 KW και η λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων .

⁶ Συνέχεια του

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Mhtroo_Agroton/nomos3874_fek15_060910.pdf και Ν.3874/2010

Το άρθρο 2, συνεχίζει με την αγροτική δραστηριότητα δίνοντας ως ορισμό τον εξής: Αγροτική δραστηριότητα είναι κάθε επαγγελματική δραστηριότητα σε έναν τουλάχιστον από τους κλάδους της αγροτικής οικονομίας, δηλαδή της φυτικής, της ζωικής ή της θαλάσσιας αλιείας, της σπογγαλιείας, της οστρακαλιείας, της αλιείας εσωτερικών υδάτων και της υδατοκαλλιέργειας, που αποσκοπεί στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων, στη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 KW, στη λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων έως 10 δωματίων και στη δασική παραγωγή.

Τέλος, αγροτικά προϊόντα είναι τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας, της θαλάσσιας αλιείας, της σπογγαλιείας, της οστρακαλιείας, της αλιείας εσωτερικών υδάτων, της υδατοκαλλιέργειας, της δασοπονίας, της θηραματοπονίας και των κάθε είδους εκτροφών και τα προϊόντα που προέρχονται από το πρώτο στάδιο επεξεργασίας ή μεταποίησης αυτών, καθώς και κάθε άλλο προϊόν που προέρχεται από την αγροτική εν γένει δραστηριότητα.

Παρατηρεί κανείς, λοιπόν, ότι ο ορισμός του αγρότη και της αγροτικής εκμετάλλευσης δε περιλαμβάνει απλά ένα είδος επαγγελματικής δραστηριότητας όπως πχ είναι αυτή του κουρέα, αλλά αποτελείται από σωρεία θα λέγαμε επαγγελμάτων όπως η γεωργία με τη μορφή της καλλιέργειας και της παραγωγής (ενδεικτικά καλλιέργεια δημητριακών, δέντρων, κηπευτικών, καπνού, παραγωγή φυτών, σπόρων, μανιταριών, μπαχαρικών) , η κτηνοτροφία, η πτηνοτροφία ,η μελισσοκομία , η αλιεία, η ιχθυοτροφία, η σαλιγκαροτροφία και η εκτροφή ζώων γενικότερα, καθώς επίσης και η αποθήκευση, τυποποίηση, συσκευασία και η εν γένει τοποθέτηση μέχρι και του σταδίου της πρώτης πώλησης, αποκλειστικά των προϊόντων που παράγει η ίδια η αγροτική εκμετάλλευση.

1.5)Βασικές έννοιες αγροτών από άποψη ΦΠΑ

Όπως όλοι οι επιχειρηματίες, έτσι και οι αγρότες εντάσσονται και αυτοί σε καθεστώς ΦΠΑ, με μια όμως ειδοποιός διάφορα έναντι των υπολοίπων: Εδώ έχουμε να κάνουμε με δύο καθεστώτα, το κανονικό και το ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α. Σύμφωνα με το άρθρο 41 του κώδικα ΦΠΑ (και συγκεκριμένα των παραγράφων 4 και 5) , στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ εντάσσονται οι αγρότες που ασκούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και παρέχουν αγροτικές υπηρεσίες με οποιαδήποτε μορφής εταιρεία ή Συνεταιρισμό ή πωλούν τα παραγόμενα αγροτικά προϊόντα τους μετά από

επεξεργασία από την οποία τους έχει δοθεί βιομηχανικός ή βιοτεχνικός χαρακτήρας. Επίσης, στο καθεστώς αυτό εντάσσονται όσοι παρέδωσαν αγροτικά προϊόντα ή παρείχαν αγροτικές υπηρεσίες των οποίων η αξία στο σύνολο τους υπερέβη τις 15.000 ευρώ, καθώς επίσης και όσοι έλαβαν επιδοτήσεις άνω των 5.000 συνολικά. Κατά συνέπεια, στο άλλο καθεστώς, δηλαδή στο ειδικό,⁷ έχουμε ενδεικτικά:

- ✓ Όσους πραγματοποιούν πωλήσεις αγροτικών προϊόντων και παροχή αγροτικών υπηρεσιών κάτω των 15.000 ευρώ και όσους λαμβάνουν επιδοτήσεις κάτω των 5.000 ευρώ. Τα προαναφερόμενα κριτήρια λαμβάνονται σωρευτικά, δηλαδή θα πρέπει να συντρέχουν και τα δύο προκειμένου τα εν λόγω πρόσωπα να εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς. Σε περίπτωση που δεν πληρούται είτε το ένα είτε το άλλο κριτήριο, οι αγρότες εντάσσονται στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ και παράλληλα έχουν όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τους νόμους ως προς την τήρηση λογιστικών βιβλίων και την έκδοση στοιχείων. (Γρυπάρη, 2017)
- ✓ Όσους δεν ασκούν αγροτικές εκμεταλλεύσεις και παρέχουν αγροτικές υπηρεσίες με οποιαδήποτε μορφή εταιρείας ή Συνεταιρισμού
- ✓ Όσους δεν ασκούν παράλληλα και άλλη οικονομική δραστηριότητα για την οποία τηρούν λογιστικά βιβλία.

Γιατί, όμως, αναφέρονται οι κατηγορίες αυτές των αγροτών στη παρούσα εργασία και ποιο το όφελος της αναφοράς σε αυτά τα καθεστάτα; Ο λόγος, απλός: Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις στις οποίες αναφέρεται η εργασία, δεν άφησαν ανεπηρέαστους και τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος. Μέχρι ενός σημείου, ο λογιστικός χειρισμός των αγροτών του ειδικού καθεστώτος ήταν απλός και διέφερε από αυτό των αγροτών του κανονικού καθεστώτος Φ.Π.Α. Στη πορεία όμως, όπως θα δούμε και παρακάτω, τα πράγματα άλλαξαν και οι αγρότες αυτού του είδους δεν απέχουν και πολύ από τους επαγγελματίες αγρότες. Με τις αλλαγές που υπέστησαν οι Νόμοι περί φορολογίας, έχουν πλέον ομοιότητες στη φορολογική αντιμετώπιση με αυτές των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, όπως θα δούμε και στα κεφάλαια περί φορολογίας που ακολουθούν.

⁷ Βλέπε Ν. 2859/2000 Άρθρο 41 για περαιτέρω μελέτη

1.6) Η Κοινή Γεωργική πολιτική και η συμβολή της στα φορολογικά των αγροτών

Όταν δημιουργήθηκε η κοινή αγορά με τη Συνθήκη της Ρώμης το 1958, η γεωργία των τότε έξι ιδρυτικών κρατών μελών χαρακτηριζόταν από έντονο κρατικό παρεμβατισμό. Προκειμένου τα γεωργικά προϊόντα να συμπεριλαμβάνονται στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και να διατηρείται η δημόσια παρέμβαση στον γεωργικό τομέα, ήταν αναγκαίο να καταργηθούν οι εθνικοί μηχανισμοί παρέμβασης που δεν ήταν συμβατοί με την κοινή αγορά, και να μεταφερθούν σε κοινοτικό επίπεδο: Αυτός υπήρξε και ο βασικός λόγος δημιουργίας της ΚΓΠ. (Massot A., 2019)

Οι ειδικοί στόχοι της ΚΓΠ ορίζονται από το άρθρο 39 και είναι⁸:

α) να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής, καθώς και της αρίστης χρησιμοποίησεως των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού

β) να εξασφαλίζει κατ' αυτό τον τρόπο ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στο γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία

γ) να σταθεροποιεί τις αγορές,

δ) να εξασφαλίζει τον εφοδιασμό

ε) να διασφαλίζει λογικές τιμές κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές. (ΕΕ, 2012)

Η ΚΓΠ στόχευε επίσης στην αύξηση της παραγωγής με την εντατικοποίηση της γεωργίας και κτηνοτροφίας, πρακτική που οδήγησε σταδιακά σε υπερπαραγωγή προϊόντων και σε εξάρτηση των αγροτών από τις επιδοτήσεις, οι οποίες δίνονταν

⁸Για περαιτέρω μελέτη βλέπε ηλεκτρ.εκδοση Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0010.02/DOC_2&format=PDF

αναλογικά με το ύψος της παραγωγής, ενώ αγνοήθηκε εντελώς η περιβαλλοντική διάσταση των αγροτικών οικοσυστημάτων. (ΕΚΠΑΑ, 2001)

Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), με την πάροδο του χρόνου, γνώρισε πέντε μεγάλες μεταρρυθμίσεις, εκ των οποίων οι πιο πρόσφατες έγιναν το 2003 (ενδιάμεση επανεξέταση), το 2009 («διαγνωστικός έλεγχος») και το 2013 (για τη δημοσιονομική περίοδο 2014-2020). Οι πρώτες συζητήσεις για την μετά το 2020 ΚΓΠ ξεκίνησαν το 2016 και οι αντίστοιχες νομοθετικές προτάσεις υποβλήθηκαν τον Ιούνιο του 2018. (Massot A., 2019). Οι μεταρρυθμίσεις αυτές οδήγησαν στο οι ενισχύσεις για πολλά προϊόντα να αποσυνδέονται από την παραγωγή και να αυξάνονται οι άμεσες πληρωμές στους γεωργούς, ανεξάρτητα του είδους και του όγκου παραγωγής. Οι νέες ενισχύσεις αποτελούν την ονομαζόμενη «**ενιαία ενίσχυση ανά εκμετάλλευση**» και προϋπόθεση για την καταβολής της είναι η «**πολλαπλή συμμόρφωση**» των γεωργών, δηλαδή, η τήρηση κανόνων για το περιβάλλον, τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων, προτύπων υγιεινής και διατήρησης του φυσικού τοπίου (Κανονισμός 1782/2003). Η «πολλαπλή συμμόρφωση», καθώς και ο «διαφορισμός» καθίστανται πλέον υποχρεωτικά μέτρα για τις χώρες της Ε.Ε. (European Commision, 2003)

Όσον αφορά την Ελλάδα, η αγροτική πολιτική της διαμορφώνεται μέσα στα πλαίσια της ΚΓΠ, όπως ισχύει και για τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Η σημασία της κοινής αυτής αγροτικής πολιτικής είναι πολύ μεγάλη για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου, αν αναλογιστεί κανείς ότι στη χώρα μας ο πρωτογενής τομέας κατέχει κυρίαρχη θέση στην οικονομία συγκριτικά με την υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς συμβάλλει κατά 7% στο Α.Ε.Π. (ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ε.Ε. των 15 ήταν 2%) και απασχολεί το 16% του συνολικού ενεργού πληθυσμού (5% στην Ε.Ε. των 15) (Γαλανακη Α., 2019)

Η ΚΓΠ, δηλαδή, ή ΚΑΠ όπως αλλιώς ονομάζεται είναι η πολιτική εκείνη η οποία συνδέεται άμεσα με τα εισοδήματα των αγροτών και κατά συνέπεια ,με τη φορολόγησή τους. Είναι στην ουσία οι επιδοτήσεις που λαμβάνουν οι αγρότες από την ΕΕ οι οποίες δε φορολογούνται τα παρελθόντα έτη ή πλέον φορολογούνται με ξεχωριστό τρόπο ανά έτος. Συγκεκριμένα, με το Ν.2238/1994 υπήρξαν αφορολόγητες ενώ με το Ν.4172/2013 και τη τροποποίηση του με το 4387/2016, (ΠΟΛ1107/8-07-2016) η βασική ενίσχυση των αγροτών φορολογείται από το πρώτο κίολας ευρώ, ενώ οι πράσινες και συνδεδεμένες ενισχύσεις φορολογούνται από το ποσό των 12.000

ευρώ και πάνω. Οι προαναφερθέντες επιδοτήσεις αναφέρονται στο πυλώνα Ι ενώ υπάρχει και ο πυλώνας ΙΙ, που περιλαμβάνει τις εξισωτικές αποζημιώσεις, τα σχέδια βελτίωσης, η βιολογική κτηνοτροφία και γεωργία κλπ. Έτσι, για παράδειγμα αγρότης που λαμβάνει ποσό 16.000 ευρώ ως βασική ενίσχυση και 14.880 ευρώ ως πράσινη και συνδεδεμένη, θα φορολογηθεί εξ ολοκλήρου για τα 16.000 ευρώ και για τα 2.480 ευρώ, (δηλαδή τη διαφορά 14880-12000 ευρώ) . Το υπόλοιπο ποσό θα είναι αφορολόγητο. Αν έπαιρνε και βιολογική γεωργία 3.000 ευρώ , θα ήταν και αυτή αφορολόγητη.

Συγκεντρωτικά έχουμε τα εξής:

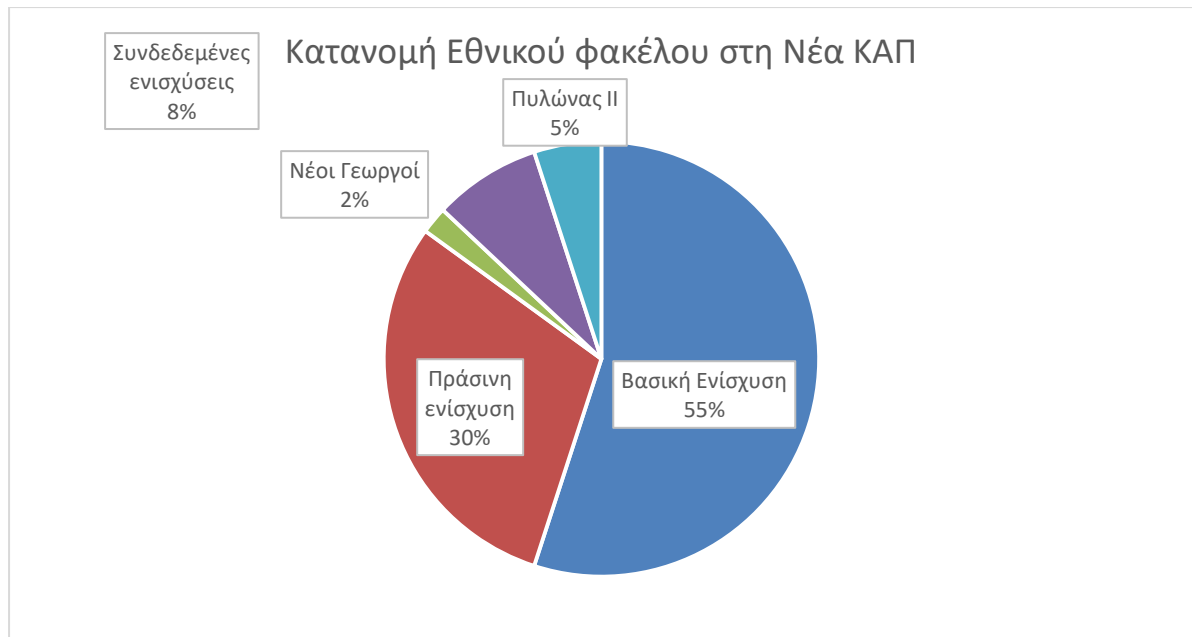
Πίνακας 4 Πυλώνες Κ.Γ.Π και αφορολόγητο ενισχύσεων (πηγή: Ιδία επεξεργασία)

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι ΚΓΠ	ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ
Βασική ενίσχυση	0 (Φορολόγηση από 1 ^ο ευρώ)
Πράσινη και συνδεδεμένη ενίσχυση	12.000 ευρώ. (Φορολόγηση από 12.000 ευρώ και άνω)

ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙ ΚΓΠ	ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ
Σχέδια βελτίωσης	ΟΛΙΚΟ
Σχέδια υποδομών	ΟΛΙΚΟ
Εξισωτική Αποζημίωση	ΟΛΙΚΟ
Βιολογική γεωργία	ΟΛΙΚΟ
Βιολογική κτηνοτροφία	ΟΛΙΚΟ
Νιτρορρύπανση	ΟΛΙΚΟ

Πίνακας 5(Συνέχεια) Πυλώνες Κ.Γ.Π και αφορολόγητο ενισχύσεων (πηγή: Ιδία επεξεργασία)

Όσον αφορά τη κατανομή των ποσών των ενισχύσεων της ΚΓΠ, παρατίθεται ενημερωτικά ο παρακάτω πίνακας , ο οποίος δημοσιεύτηκε το Μάρτιο του 2015 από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και αφορά τη κατανομή του εθνικού φακέλου στη νέα ΚΑΠ 2015-2020 σε ποσοστά και σε χρηματικά ποσά. Έτσι έχουμε:

Γράφημα 1: Κατανομή Εθνικού φακέλου ΚΑΠ 2013-2015 σε ποσοστά (ΟΡΕΚΕΡΕ, 2015)

Γράφημα 2: Ετήσιο ύψος των εθνικών ανώτατων ορίων στις 2 προγραμματισμένες περιόδους της ΚΑΠ (ΟΡΕΚΕΡΕ, 2015)

Με τα γραφήματα αυτά κλείνει και το κεφάλαιο της εισαγωγής στις έννοιες της φορολογίας και αγροτών και ακολουθεί το επόμενο, το οποίο αναφέρεται στη φορολογία των αγροτών και τις μεταρρυθμίσεις της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΠΑΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΣ

2.1)Φορολόγηση γεωργικού Εισοδήματος από 01/01/1995 έως 31/12/2013 με παραδείγματα

Το αγροτικό εισόδημα, έχει απασχολήσει την Ελληνική νομοθεσία κατά κόρον, με διάφορες αλλαγές στο τρόπο της φορολόγησης του. Συγκεκριμένα για το διάστημα των ετών 1994 μέχρι και το έτος 2013, υπήρχε σε ισχύ ο Νόμος 2238/1994(N.2238/94) με τα άρθρα 40 έως 44 να αναφέρονται στο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις. Ειδικότερα, ⁹το άρθρο 40 αναφερόταν στην έννοια και στην απόκτηση του γεωργικού εισοδήματος, δηλαδή τι είναι γεωργικό εισόδημα και πως αυτό αποκτάται. Το άρθρο 41, στο ακαθάριστο και καθαρό γεωργικό εισόδημα ενώ το άρθρο 42 στο προσδιορισμό του καθαρού γεωργικού εισοδήματος. Τέλος τα άρθρα 43 και 44 αναφερόταν στις εκπτώσεις και στις απαλλαγές του γεωργικού εισοδήματος αντίστοιχα. Η φορολόγηση με το Νόμο αυτό, γινόταν με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού, δηλαδή με πίνακες όπου καθοριζόταν για κάθε νομό το έσοδο ανά στρέμμα καλλιέργειας. Δε μετρούσε, δηλαδή, η ποσότητα της παραγωγής, αλλά ο αριθμός των στρεμμάτων, η περιοχή και το είδος καλλιέργειας.

Για τη καλύτερη κατανόηση των άρθρων του Νόμου και ειδικότερα του άρθρου 42, ακολουθούν και παρατίθενται παρακάτω οι πίνακες ενοικίων γεωργικής γης καθώς επίσης και οι τιμές ανά στρέμμα καλλιεργήσιμης έκτασης για το οικ. Έτος 2012, μαζί με παραδείγματα υπολογισμού φόρου. Σημειώνεται ότι οι πίνακες αυτοί, όπως αναφέρεται και στο άρθρο 42, καταρτιζόταν από την εκάστοτε νομαρχία και Διεύθυνση Επιθεώρησης και Συντονισμού Δ.Ο.Υ με επιτροπή αποτελούμενη από επιθεωρητή της οικείας διεύθυνσης, που είναι αρμόδια για το νομό, ως πρόεδρο και μέλη τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του νομού, έναν ειδικό επιστήμονα της Διεύθυνσης Γεωργίας της νομαρχίας, έναν ειδικό επιστήμονα, που προτείνεται από την ένωση γεωργικών συνεταιρισμών της έδρας του νομού και έναν ειδικό επιστήμονα, που προτείνεται από κάθε αγροτική ομοσπονδία του νομού.

⁹ Βλέπε για ολόκληρα τα άρθρα <https://www.taxheaven.gr/law/2238/1994>

ΕΝΟΙΚΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ ΟΙΚ.ΕΤΟΥΣ 2012

Οικονομικό Έτος 2012		ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΗΜΙΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΘΕΡΜΟ-ΚΗΠΙΑ
α/α	ΝΟΜΟΣ	Μη Αρ-δευόμενη	Αρδευόμενη	Μη Αρ-δευόμενη	Αρδευόμενη	Μη Αρ-δευόμενη	Αρδευόμενη	
1	Αθηνών	27,20	66,20	21,76	52,96	16,32	39,72	426,73
2	Αιτωλοακαρνανίας	24,18	57,66	19,35	46,12	14,51	34,59	295,47
3	Αν. Αττικής	27,20	73,15	21,76	58,52	16,32	43,89	426,73
4	Αργολίδας	24,18	66,20	19,35	52,96	14,51	39,72	328,37
5	Αρκαδίας	10,58	44,09	8,46	35,27	6,35	26,45	295,47
6	Αρτας	18,14	47,48	14,51	37,99	10,88	28,49	295,47
7	Αχαΐας	18,14	57,66	14,51	46,12	10,88	34,59	295,47
8	Βοιωτίας	30,23	66,20	24,18	52,96	18,14	39,72	295,47
9	Γρεβενών	12,09	27,13	9,67	21,71	7,25	16,28	295,47
10	Δ. Αττικής	24,18	66,20	19,35	52,96	14,51	39,72	426,73
11	Δράμας	15,11	40,70	12,09	32,56	9,07	24,42	250,06
12	Δωδεκανήσου	15,11	40,70	12,09	32,56	9,07	24,42	295,47
13	Εβρου	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	295,47
14	Ευβοίας	15,11	40,70	12,09	32,56	9,07	24,42	295,47
15	Ευρυτανίας	12,09	33,92	9,67	27,13	7,25	20,35	295,47
16	Ζακύνθου	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	295,47
17	Ηλείας	24,18	61,05	19,35	48,84	14,51	36,63	295,47
18	Ημαθίας	18,14	47,48	14,51	37,99	10,88	28,49	295,47
19	Ηρακλείου	27,20	66,20	21,76	52,96	16,32	39,72	426,73
20	Θεσπρωτίας	12,09	30,52	9,67	24,42	7,25	18,31	295,47
21	Θεσσαλονίκης	30,23	66,20	24,18	52,96	18,14	39,72	295,47
22	Ιωαννίνων	15,11	40,70	12,09	32,56	9,07	24,42	281,32
23	Καβάλας	18,14	44,09	14,51	35,27	10,88	26,45	295,47
24	Καρδίτσας	21,16	69,52	16,93	55,62	12,70	41,71	295,47
25	Καστοριάς	13,90	33,92	11,12	27,13	8,34	20,35	295,47
26	Κερκύρας	18,14	47,48	14,51	37,99	10,88	28,49	295,47
27	Κεφαλληνίας	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	295,47
28	Κιλκίς	18,14	44,09	14,51	35,27	10,88	26,45	295,47
29	Κοζάνης	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	295,47
30	Κορινθίας	18,14	61,05	14,51	48,84	10,88	36,63	295,47
31	Κυκλάδων	12,09	30,52	9,67	24,42	7,25	18,31	295,47
32	Λακωνίας	15,11	40,70	12,09	32,56	9,07	24,42	295,47
33	Λάρισας	24,18	75,57	19,35	60,46	14,51	45,34	295,47
34	Λασιθίου	18,14	47,48	14,51	37,99	10,88	28,49	426,73
35	Λέσβου	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	218,79
36	Λευκάδας	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	295,47
37	Μαγνησίας	24,18	72,24	19,35	57,79	14,51	43,35	295,47
38	Μεσσηνίας	24,18	73,15	19,35	58,52	14,51	43,89	312,57
39	Ξάνθης	15,11	40,70	12,09	32,56	9,07	24,42	295,47
40	Πειραιά	27,20	66,20	21,76	52,96	16,32	39,72	406,34
41	Πέλλας	18,14	50,87	14,51	40,70	10,88	30,52	281,32
42	Πιερίας	18,14	40,70	14,51	32,56	10,88	24,42	295,47
43	Πρέβεζας	18,14	47,48	14,51	37,99	10,88	28,49	295,47
44	Ρεθύμνης	18,14	47,48	14,51	37,99	10,88	28,49	332,50
45	Ροδόπης	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	295,47
46	Σάμου	18,14	47,48	14,51	37,99	10,88	28,49	295,47
47	Σερρών	18,14	54,26	14,51	43,41	10,88	32,56	295,47
48	Τρικάλων	27,20	60,45	21,76	48,36	16,32	36,27	295,47
49	Φθιώτιδας	21,16	61,05	16,93	48,84	12,70	36,63	295,47
50	Φλώρινας	12,09	27,13	9,67	21,71	7,25	16,28	295,47
51	Φωκίδας	15,11	37,62	12,09	30,09	9,07	22,57	295,47
52	Χαλκιδικής	15,11	50,87	12,09	40,70	9,07	30,52	295,47
53	Χανίων	27,20	66,20	21,76	52,96	16,32	39,72	426,73
54	Χίου	15,11	30,52	12,09	24,42	9,07	18,31	250,06
Βοσκότοποι: 3,70 ευρώ ανά στρέμμα για όλη την επικράτεια								

Εικόνα 1 Ενοίκια Γεωργικής γης Οικ. Έτους 2012 (www.taxheaven.gr, 2012)

Οικονομικό έτος 2012				Ν. Λάρισας					
Α/Α	ΕΙΔΟΣ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΗΜΙΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ	
		Μη Αρ- δευόμενα	Αρδευό- μενα	Μη Αρ- δευόμενα	Αρδευό- μενα	Μη Αρ- δευόμενα	Αρδευό- μενα	Μη Αρ- δευόμενα	Αρδευό- μενα
ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ									
1	Αραβόσιτος	14,69	38,22		48,68		38,94		29,21
2	Βρώμη - Σίκαλη	13,78	15,62	13,60		10,88		8,16	
3	Κριθάρι	15,54	12,57	18,14		14,51		10,88	
4	Ρύζι		46,19						
5	Σιτάρι μαλακό	15,56	14,66	21,78		17,42		13,07	
6	Σιτάρι σκληρό	26,09	38,40	36,48		29,18		21,89	
11	Αραβόσιτος χλωρός		73,68		84,64		67,71		50,78
12	Βίκος	19,14	20,76	33,25		26,60		19,95	
13	Κοφτολίβαδα	6,05	7,66						
14	Μηδική (Σανός)	24,89	60,19		60,45		48,36		36,27
15	Μηδική σπόρος	48,36	66,86						
16	Λοιπά κτηνοτροφικά φυτά για χόρτο	13,22	22,14						
21	Κουκιά	38,39	24,18						
22	Ρεβύθια - Φακή	33,25	30,23						
23	Φασόλια ξερά	83,61	148,85						
24	Λοιπά όσπρια βρώσιμα	37,28	42,02						
31	Αραχίδα	57,43	60,83						
32	Αρωματικά φυτά	60,45	125,95						
33	Βαμβάκι	20,90	52,41		57,75		46,20		34,65
34	Γλυκάνισο	52,90	83,43						
35	Ζαχαρότευτλα		52,07		64,56		51,65		38,74
36	Ηλιανθος	19,25	30,23						
37	Καπνά Μπασμά	161,50	205,12						
	Καπνά ανατολικού τύπου	184,46	222,06		172,42		137,94		103,45
38	Καπνά Καμπά- Κουλάκ	117,00	177,32						
39	Καπνά Μαύρα, Τσεμπέλια	53,01	53,01						
40	Καπνά ΜΠΕΡΛΕΥ	218,74	205,65		238,93		191,14		143,36
41	Καπνός VIRGINIA		230,45		285,21		228,17		171,13
42	Κοκοκυτόσπορος πασσατέμπος		69,83						
43	Κρόκος	143,58							
44	Μαστίχα	59,40	43,97						
45	Σόγια		51,39		51,39		41,11		30,83
46	Σόργο (σκούπα)	31,74	22,67						
47	Σουσάμι	24,18	31,74						
61	Αγγινάρες	154,16	210,08						
62	Αγγούρι θερμοκηπίου		1.026,34						
63	Αγγούρια υπαίθρου		283,08						
64	Βιομηχανικά κηπευτικά (Φασολάκια, μπτάμιες, αρακάς, κ.τ.λ.)	36,58	91,29		45,34		36,27		27,20
65	Καρπούζι	28,02	198,13		186,81		149,44		112,08
66	Κολοκυθάκια θερμοκηπίου		620,42						
67	Κουκουτίδι		291,52		295,78		236,62		177,47
68	Κρεμμυδάκια Σκορδάκια νωπά	113,35	333,99		272,05		217,64		163,23
69	Κρεμμύδια ξερά	96,73	189,88		272,05		217,64		163,23
70	Λάχανο	87,18	260,23		249,07		199,26		149,44
71	Μαρούλι	99,63	306,28		435,88		348,70		261,53
72	Μπάμια	151,14	347,37						
73	Πατάτα	68,82	135,68		140,56		112,45		84,34
74	Πεπόνι θερμοκηπίου		485,18						
75	Πεπόνι υπαίθρου	81,31	200,10		233,51		186,81		140,10
76	Πιπεριές θερμοκηπίου		630,11						
77	Πιπεριές υπαίθρου		291,02		280,21		224,17		168,13
78	Σκόρδα ξερά	106,80	259,26						
79	Σπαράγγια		229,69		196,48		157,18		117,89
80	Τομάτα βιομηχανική	130,67	141,65		120,00		96,00		72,00
81	Τομάτα επιτραπέζια υπαίθρου		410,61		517,71		414,17		310,63
82	Τομάτα θερμοκηπίου		1.195,01		1.100,00		880,00		660,00
83	Τοματοπιπεριά		239,95						
84	Φασολάκια θερμοκηπίου		598,55						
85	Φασολάκια υπαίθρου	84,06	268,74		295,78		236,62		177,47

Εικόνα 2 Τιμές εισοδήματος ανά στέμμα και είδος καλλιεργούμενης γης(με επιλεγμένα ενδεικτικά τα πρώτα 85 είδη) και ανά κεφαλή εκτρεφόμενου ζώου ή άλλη μονάδα μέτρησης παραγωγής για το Νομό Λάρισας το οικ. Έτος 2012

ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ					
181	Αγελάδες ελεύθερης βοσκής - κρεατοπαραγωγής	165,31			
182	Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής	182,39	177,67	142,14	106,60
183	Αγελάδες μικτής κατεύθυνσης	149,56			
184	Αίγες	24,76	19,00	15,20	11,40
185	Αμνοερίφια πάχυνσης	13,71	9,25	7,40	5,55
186	Ινδιάνοι (γαλοπούλες)	2,17	1,74	1,39	1,04
187	Ιπποειδή εκτροφής ανά ίππο	1.360,23			
188	Κότες αυγοπαραγωγής	1,06	0,70	0,56	0,42
189	Κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής	0,16	0,15	0,12	0,09
190	Κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής φασόν	0,09			
191	Κουνέλια	1,73	1,51	1,21	0,91
192	Κύνες εκτροφής ανά κεφαλή	25,39			
193	Μελισσοσμήνη,Κυψέλες	14,40	9,07	7,25	5,44
194	Μόσχοι πάχυνσης	117,99	107,91	86,33	64,75
195	Ορτύκια εκτροφής	0,16			
196	Πέρδικες εκτροφής	0,30			
197	Πρόβατα	27,27	26,14	20,91	15,68
198	Χοίροι	22,81			
199	Χοιρομητέρες	155,77	151,14	120,91	90,68
200	Στρουθοκάμηλοι (μητέρες)	820,00			

ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ, κ.τ.λ.		ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΤΙΜΗ
211	Αλιεύματα αλιευτικών σκαφών μέχρι 10 κόρους ολικής χωρητικότητας (Τιμή ανά κόρο)	1.197,72	660,17
212	Αλιεύματα από τράτες μέχρι 10 κόρους ολικής χωρητικότητας (Τιμή ανά κόρο)	1.503,71	
213	Βάτραχοι (παραγωγή εκτροφή) ανά στρέμμα	1.499,89	
214	Κέφαλοι ανά βάρκα	192,85	
215	Κυπρίνοι ανά βάρκα	515,43	
216	Μυδοκαλλιέργεια ανά στρέμμα	469,56	
217	Οστρακοκαλλιέργεια ανά στρέμμα	941,21	
218	Πέστροφες ανά στρέμμα	2.999,26	
219	Σαλλιγκάρια εκτροφής ανά στρέμμα	1.154,54	
220	Τούρνες ανά βάρκα	333,41	
221	Τσιπούρες - λαυράκια ανά ιχθυοκλωβό (6Χ6Χ5=180 κβ.μ. *)	1.565,10	
222	Χέλια εκτροφής ανά στρέμμα	1.166,48	

* Το καθαρό γεωργικό εισόδημα ανά κβ.μ. ευρίσκεται από το κατά π ερίπτωση οριζόμενο στους πίνακες εισόδημα ανά ιχθυοκλωβό (6Χ6Χ5) διαιρούμενο διά του αριθμού 180.

Εικόνα 2(συνέχεια) Τιμές εισοδήματος ανά στρέμμα και είδος καλλιεργούμενης γης(με επιλεγμένα ενδεικτικά τα πρώτα 85 είδη) και ανά κεφαλής εκτρεφόμενου ζώου ή άλλη μονάδα μέτρησης παραγωγής για το Νομό Λάρισα το οικ. Έτος 2012

Πηγή:www.taxheaven.gr 2012¹⁰

Για να γίνει κατανοητός ο τρόπος φορολόγησης με τον αντικειμενικό προσδιορισμό, παρατίθενται τα παρακάτω παραδείγματα:

¹⁰ Για περαιτέρω μελέτη βλέπε <https://www.taxheaven.gr/acforum/files/category/11-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%B3%CE%B5%CF%89%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D-%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%BF%CE%B4/>

Πρώτο παράδειγμα

Έστω ότι έχουμε έναν αγρότη στο νομό Λάρισας, με 200 στρέμματα καλλιεργήσιμης έκτασης, σε πεδινή περιοχή του Νομού η οποία είναι αρδευόμενη. Τονίζουμε το πεδινή, διότι όπως είδαμε και από τους παραπάνω ενδεικτικούς πίνακες, ισχύουν διαφορετικές τιμές για πεδινή, ορεινή και ημιορεινή ζώνη σε κάθε νομό. Η καλλιέργεια, λοιπόν, του συγκεκριμένου αγρότη, δεν αποτελείται από ένα είδος αλλά από διαφορετικά είδη και συγκεκριμένα καλαμπόκι (αραβόσιτο), σιτάρι σκληρό, βαμβάκι και κριθάρι. Σύμφωνα με τους πίνακες, η φορολόγηση του ανά έτος για τα οικονομικά έτη 2012-2014(χρήση 2011-2013) θα έχει ως εξής:

Οικονομικό έτος 2012		Ν. Λάρισας							
		ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ	ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΗΜΙΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		
Α/Α	ΕΙΔΟΣ	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα
ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ									
1	Αραβόσιτος	14,69	38,22		48,68		38,94		29,21
2	Σιτάρι σκληρό	26,09	38,40	36,48		29,18		21,89	
3	Βαμβάκι	20,90	52,41		57,75		46,20		34,65
4	Κριθάρι	15,54	12,57	18,14		14,51		10,88	

Οικονομικό έτος 2013		Ν. Λάρισας							
		ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ	ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΗΜΙΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		
Α/Α	ΕΙΔΟΣ	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα
ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ									
1	Αραβόσιτος	14,69	38,22		48,68		38,94		29,21
2	Σιτάρι σκληρό	26,11	38,40	36,48		29,18		21,89	
3	Βαμβάκι	20,27	50,84		56,02		44,82		33,61
4	Κριθάρι	15,54	12,57	18,14		14,51		10,88	

Οικονομικό έτος 2014				N. Λάρισας					
		ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΠΕΔΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΗΜΙΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ		ΟΡΕΙΝΗ ΖΩΝΗ	
A/A	ΕΙΛΟΣ	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα	Μη Αρ-δευόμενα	Αρδευόμενα
ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ									
1	Αραβόσιτος	13,51	35,16		44,79		35,83		26,87
2	Σιτάρι σκληρό	25,32	37,95	13,60		10,88		8,16	
3	Βαμβάκι	20,68	51,86		57,14		45,71		34,28
4	Κριθάρι	15,54	12,57	18,14		14,51		10,88	

Απαραίτητο είναι για το παράδειγμα μας να διευκρινιστεί ότι ο συγκεκριμένος αγρότης διαθέτει 50 στρέμματα με καλλιέργεια αραβόσιτου, 90 με καλλιέργεια βαμβακιού, 40σιταριού σκληρού και 20κριθαριού. Έτσι έχουμε:

Είδος καλλιέργειας	Αρ.Στρεμμάτων	Μέση τιμή ανα στρέμμα 2012	Μέση τιμή ανα στρέμμα 2013	Μέση τιμή ανα στρέμμα 2014	Συνολικό ποσό 2012	Συνολικό ποσό 2013	Συνολικό ποσό 2014
Αραβόσιτος	50	48,68	48,68	44,79	2434	2434	2239,5
Σιτάρι Σκληρό	40	38,4	38,4	37,95	1536	1536	1518
Βαμβάκι	90	57,75	56,02	57,4	5197,5	5041,8	5166
Κριθάρι	20	12,57	12,57	12,57	251,4	251,4	251,4
Σύνολο	200				9418,9	9263,2	9174,9

Παράδειγμα 1: Φορολόγηση εισοδήματος με αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού του γεωργικού εισοδήματος

Από το συγκεκριμένο παράδειγμα παρατηρεί κανείς πως επειδή οι καλλιέργειες που έχει ο αγρότης στη κατοχή του είναι αρδευόμενες αλλά για ορισμένα είδη καλλιέργειας (όπως π.χ. το κριθάρι), οι πίνακες δεν έχουν τιμή στην επιλογή αρδευόμενα, λαμβάνεται υπ' όψιν η μέση τιμή για τον υπολογισμό του εισοδήματος. Στις περιπτώσεις δε, όπου υπάρχει ποσό στην επιλογή αρδευόμενα, λαμβάνεται υπ' όψιν η μεγαλύτερη τιμή μεταξύ της μέσης και της αναγραφόμενης τιμής. Το εισόδημα κατ' έτος δεν έχει ιδιαίτερη απόκλιση διότι οι τιμές που αποφασίστηκαν δε διαφέρουν κατά πολύ από έτος σε έτος.

Δεύτερο παράδειγμα

Αφού δόθηκαν οι πίνακες και κατανοήθηκε εν μέρη πως χρησιμοποιούνταν (διότι θα δούμε παρακάτω ότι από 01/01/2014 ο τρόπος φορολόγησης αλλάζει), για τη φορολόγηση, θα δοθεί και ένα δεύτερο παράδειγμα με αγρότες από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδος, με τον ίδιο, όμως, αριθμό στρεμμάτων, σε ημιορεινή αυτή

τη φορά ζώνη μη αρδευόμενη. Το παράδειγμα δίνεται για να διαπιστωθούν οι διαφορές της φορολόγησης ανά νομό. Λαμβάνουμε ως "δείγμα" τους Νομούς Σερρών, Φθιώτιδος και Κοζάνης . Οι αντικειμενικές τιμές σύμφωνα με τους πίνακες είναι οι κάτωθι:

Οικονομικό έτος 2013									
N. Σερρών		ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΤΙΜΗ ΗΜΙΟΡ ΕΙΝΗΣ ΖΩΝΗ	N. Κοζάνης	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΤΙΜΗ ΗΜΙΟΡΕΙ ΝΗΣ ΖΩΝΗ	N. Φθιώτιδας	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΤΙΜΗ ΗΜΙΟΡΕΙ ΝΗΣ ΖΩΝΗΣ
ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΑΡ. ΣΤΡΕΜ ΜΑΤΩΝ								
Κριθάρι	60	12,57	15,04		12,57	8,22		12,57	12,57
Βρώμη-Σίκαλη	40	15,62	8,71		15,62	4,84		15,62	-----
Ελιά ελαιοποιήσιμη	30	29,98	15,50		29,98	-----		29,98	-----

Το συνολικό ποσό φορολόγησης για κάθε είδος ανά νομό προκύπτει ως εξής:

Κριθάρι Ν.Σερρών→(Αρ.Στρεμμ.*Μέση τιμή)= **60*15.04=902,40.€** Ομοίως για τα υπόλοιπα, Βρώμη-Σικέλη Ν. Σερρών **40*15.62=624.80 €** και Ελιά ελαιοποιήσιμη **30*29,98= 899,40€**. Διαπιστώνουμε ότι για τις περιπτώσεις βρώμης-σίκαλης και ελιάς λάβαμε τη μέση τιμή ως ποσό, διότι είναι μεγαλύτερη από τη τιμή της ημιορεινής μη αρδευόμενης ζώνης, ενώ για το κριθάρι λάβαμε ως δείγμα τη τιμή της ημιορεινής ζώνης επειδή είναι μεγαλύτερη από τη μέση τιμή.. Άρα σύνολο φορολόγησης **2426,60€** Για τους νομούς Κοζάνης και Φθιώτιδος έχουμε αντίστοιχα:

60*12,57=754,20€ για το κριθάρια και για τους δύο νομούς αφού έχουν ίδια μέση τιμή **40*15,62=624,80€** για τη βρώμη σίκαλη στην οποία ισχύει το ίδιο και **30*29,98=899,40€** και στους δύο νομούς . **Σύνολο φορολόγησης 2278,40 €.**

Ακολουθεί ο συγκεντρωτικός πίνακας της φορολόγησης των προαναφερθέντων περιοχών

Οικ έτος 2013							
		Σέρρες		Κοζάνη		Φθιώτιδα	
	Αρ. στρεμμάτων	Μέση Τιμή	Σύνολο	Μέση Τιμή	Σύνολο	Μέση Τιμή	Σύνολο
Κριθάρι	60	15,04	902,4	12,57	754,2	12,57	754,2
Βρώμη-Σικαλη	40	15,62	624,8	15,62	624,8	15,62	624,8
Ελια ελαιοποιήσιμη	30	29,98	899,4	29,98	899,4	29,98	899,4
Γενικό Σύνολο			2426,6		2278,4		2278,4

Παράδειγμα 2: Σύγκριση φορολογητέου ποσού για διαφορετικούς Νομούς

Από τα παραπάνω παραδείγματα προκύπτει ότι η φορολόγηση ήταν ίδια για όλους τους παραγωγούς, χωρίς να λαμβάνεται υπ. όψιν η συνολική ποσότητα της παραγωγής. Ένας, δηλαδή, αγρότης με 100 στρέμματα σιτάρι και μέση παραγωγή 300 κιλά το στρέμμα, φορολογούταν το ίδιο με έναν αγρότη με τα ίδια στρέμματα αλλά περισσότερα κιλά ως απόδοση παραγωγής. Μπορούμε, λοιπόν, να πούμε ότι από αυτό το γεγονός προκύπτει και η εν μέρη «αδικία» αυτού του συστήματος.

Εκτός όμως από το άρθρο 42, σημαντική κρίνεται η αναφορά στο άρθρο 44 όπου εκεί έχουμε τις απαλλαγές του φόρου. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο αυτό (Άρθρο 44 Ν.2238/94), από το καθαρό γεωργικό εισόδημα των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, φυσικών προσώπων, απαλλάσσεται του φόρου ποσό χιλίων πεντακοσίων (1.500) Ευρώ. Το ποσό αυτό ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) Ευρώ, εφόσον τα παραπάνω πρόσωπα λαμβάνουν εξισωτικές αποζημιώσεις. Ειδικά για εκείνους που στην αρχή της φορολογούμενης χρήσεως είναι νέοι αγρότες, τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) για τα πρώτα πέντε (5) χρόνια υποβολής φορολογικής δήλωσης και κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα επόμενα πέντε (5) χρόνια. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι θα εξακολουθήσουν να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες για μια ακόμη δεκαετία. Σε αντίθετη περίπτωση βεβαιώνεται ο φόρος που δεν καταβλήθηκε.

Σύμφωνα με την επιστημονική έκδοση της Φορολογικής επιθεώρησης (2014), ειδικά για τη χρήση 2013, (οικ έτος 2014), τα δηλωθέντα εισοδήματα από ατομική Γεωργική επιχείρηση, φορολογούνται με τη κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων, αλλά αυτοτελώς. Δηλαδή, το εισόδημα δε συναθροίζεται με τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις για να υπολογισθεί ο συνολικός φόρος. Όταν υπάρχουν εισοδήματα και

από μισθωτές υπηρεσίες και από γεωργικές επιχειρήσεις , θα υπολογισθεί ο συνολικός φόρος και από τις δύο πηγές ξεχωριστά και μετά θα υπάρχει η μείωση φόρου με βάση τη προσκόμιση αποδείξεων. (Δ.Ο.Υ, 2014)

Παρατίθεται ο συγκεντρωτικός πίνακας με τα ποσά των απαλλαγών που ήταν σε ισχύ μέχρι και της 31/12/2013.

Κατηγορίες αγροτών	Απαλλασσόμενα ποσά
Αγρότες κατά κύριο επάγγελμα	1500
Αγρότες που παίρνουν εξισωτικές αποζημιώσεις.	3000
Νέοι αγρότες κατά κύριο επάγγελμα (πρώτη πενταετία)	2250
Νέοι αγρότες που παίρνουν εξισωτικές αποζημιώσεις. (πρώτη πενταετία)	4500
Νέοι αγρότες κατά κύριο επάγγελμα (δεύτερη πενταετία)	1875
Νέοι αγρότες που παίρνουν εξισωτικές αποζημιώσεις. (δεύτερη πενταετία)	3750

Πίνακας 2 Απαλλασσόμενο ποσό ανά κατηγορία αγροτών έως το 2013 (Παύλου, 2012, σ. 58)

Σε αυτό το σημείο, θα παραθέσουμε ενδεικτικά και τις κλίμακες φορολογίας για το έτος 2010 αλλά και 2011-2012. Τονίζεται ότι οι αγρότες ανήκουν στη κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων και επαγγελματιών η οποία ήταν ίδια για όλους για το έτος 2010 και για τα έτη 2011 και 2012, άλλαξε με μια μείωση του αφορολόγητου ποσού. Συγκεκριμένα , το αφορολόγητο όριο των 12.000 ευρώ, μειώθηκε στις 5000 και για ορισμένες κατηγορίες όπως νέοι έως 30 ετών, συνταξιούχοι άνω των 65 και Α.Μ.Ε.Α ήταν 9.000 ευρώ. Παρατίθενται, λοιπόν, οι κλίμακες φορολογίας εισοδήματος των ετών αυτών.

ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ				
ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ 2010				
Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο εισοδήματος	φόρος
12.000	0	0	12.000	0
4.000	18	720	16.000	720
6.000	24	1.440	22.000	2.160
4.000	26	1.040	26.000	3.200
6.000	32	1.920	32.000	5.120
8.000	36	2.880	40.000	8.000
20.000	38	7.600	60.000	15.600
40.000	40	16.000	100.000	31.600
Υπερβάλλον	45			

Πίνακας 6 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος 2010 (taxspirit.gr, 2011)

ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ 2011				
Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο	
			εισοδήματος	φόρος
5.000 €	0	0	5.000 €	0 €
7.000 €	10	700 €	12.000 €	700 €
4.000 €	18	720 €	16.000 €	1.420 €
10.000 €	25	2.500 €	26.000 €	3.920 €
14.000 €	35	4.900 €	40.000 €	8.820 €
20.000 €	38	7.600 €	60.000 €	16.420 €
40.000 €	40	16.000 €	100.000 €	32.420 €
Άνω των 100.000	45			

Πίνακας 7 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος 2011-2012 (taxspirit.gr, 2012)

Μέχρι στιγμής, αναφερόμαστε σε αγρότες φυσικά πρόσωπα. Τι γίνεται, όμως, όσον αφορά τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και τη φορολόγησή τους; Μία έννοια η οποία ακούγεται συχνά στα ζητήματα που αφορούν τον Αγροτικό τομέα. Κρίνεται, λοιπόν, σκόπιμο να αναλυθούν στο παρακάτω κεφάλαιο οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και η φορολόγησή τους, έστω και επιγραμματικά, για να δούμε τι συνέπειες υπήρξαν και εκεί με τη πάροδο των ετών.

2.2) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και φορολόγηση τους έως 31-12-2013

Αρχικά πρέπει να δοθεί ο ορισμός των Αγροτικών Συνεταιρισμών. Ο ορισμός, λοιπόν, δίνεται από το άρθρο 1, του σχεδίου Νόμου περί Αγροτικών Συνεταιρισμών, στο οποίο αναφέρεται ότι:¹¹

Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, είναι αυτόνομες εθελοντικές ενώσεις προσώπων, οι οποίες συγκροτούνται και επιδιώκουν την οικονομική ανάπτυξη και προαγωγή των μελών τους, μέσω μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης αγροτικής συνεταιριστικής επιχείρησης. Ως ΑΣ θεωρούνται και οι αλιευτικοί, κτηνοτροφικοί, πτηνοτροφικοί, μελισσοκομικοί, σηροτροφικοί, αγροτουριστικοί, αγροτοβιοτεχνικοί, οικοτεχνικοί, γυναικείοι και άλλοι συνεταιρισμοί, οποιουδήποτε κλάδου ή δραστηριότητας στον τομέα της αγροτικής οικονομίας. Οι δασικοί συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Οι Α.Σ είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και έχουν εμπορική ιδιότητα. Αναπτύσσουν κάθε είδους δραστηριότητα για την επίτευξη των σκοπών τους στο πλαίσιο του νόμου και του Καταστατικού τους, μπορούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, να ιδρύουν υποκαταστήματα, παραρτήματα ή γραφεία στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορεί να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται σε οποιανδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας (ιδίως γεωργική, κτηνοτροφική και αλιευτική παραγωγή) που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, πληρούν τους όρους του Καταστατικού του και αποδέχονται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του (μέλη-συνεταιριστές). Εφ' όσον προβλέπεται στο Καταστατικό, μπορεί να γίνει μέλος του ΑΣ και άλλος ΑΣ ή αναγνωρισμένη Οργάνωση ή Ομάδα παραγωγών ή Ένωση Ομάδας παραγωγών ή Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη (ΑΕΣ), καθώς και κάθε άλλο νομικό πρόσωπο που έχουν ως Καταστατικό σκοπό τους την άσκηση επιχείρησης γεωργικής, κτηνοτροφικής ή αλιευτικής παραγωγής, η οποία εξυπηρετείται από τους σκοπούς και τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής τους καθώς και η εκπροσώπησή τους καθορίζονται από το Καταστατικό.

¹¹ Για περαιτέρω μελέτη βλέπε: <http://www.opengov.gr/yfaat/?p=2258>

Τα όργανα διοίκησης των ΑΣ είναι :

- α)η Γενική Συνέλευση,
- β) το Διοικητικό Συμβούλιο και
- γ) το Εποπτικό Συμβούλιο. Εφ' όσον ο ΑΣ έχει λιγότερα από 10 μέλη, Εποπτικό Συμβούλιο ορίζεται μόνο εάν προβλέπεται από το Καταστατικό. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες. Οι ΑΣ τηρούν τα βιβλία που προβλέπονται από την φορολογική νομοθεσία καθώς και τα παρακάτω βιβλία:
 - α)Βιβλίο Μητρώου Μελών.
 - β) Βιβλίο Πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων, Διοικητικού Συμβουλίου και Εποπτικού Συμβουλίου, εφ' όσον υπάρχει Εποπτικό Συμβούλιο.
 - γ) Κάθε άλλο βιβλίο που προβλέπεται από το Καταστατικό.

Για τη φορολόγηση, τώρα. των Α.Σ , μέχρι και το 2013 ισχύει ο Ν.2238/1994. Έτσι για τις χρήσεις 2011 και 2012, έχουμε συντελεστή φόρου 20%. Αντικείμενο φόρου το συνολικό καθαρό εισόδημα, πριν από την αφαίρεση των εκπτώσεων στα μέλη τους. Τα διανεμόμενα κέρδη και οι χορηγούμενες εκπτώσεις λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών που απομένει μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου. Επί των διανεμομένων κερδών προβλεπόταν παρακράτηση φόρου 25% (διατάξεις του Ν 2238/1994). Για τη χρήση όμως του 2013, ο συντελεστής φορολογίας είναι 26%

Αντικείμενο φόρου το συνολικό καθαρό εισόδημα, πριν από την αφαίρεση των εκπτώσεων στα μέλη τους. Τα διανεμόμενα κέρδη και οι χορηγούμενες εκπτώσεις λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών που απομένει μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου. Επί των διανεμομένων κερδών υπήρχε παρακράτηση φόρου 10% (διατάξεις του 2238/1994, όπως είχε τροποποιηθεί με τον Ν 4110/2013).

Με την αναφορά μας στους ΑΣ και τη φορολόγηση μέχρι και το 2013, κλείνει το κεφάλαιο της φορολογίας μέχρι και το έτος αυτό.(31/12/2013)

Εύλογο, είναι να αναρωτηθεί κανείς μετά τα παραπάνω παραδείγματα, με τι αντικαταστάθηκε αυτός ο τρόπος φορολόγησης στη πάροδο των ετών, μιας και η εργασία αναφέρεται στις φορολογικές μεταρρυθμίσεις. Το ερώτημα αυτό απαντάται στο υποκεφάλαιο που ακολουθεί. Εκεί αναφέρεται και η φορολόγηση από το 2014 , μέχρι και σήμερα.

2.3 Φορολόγηση γεωργικού εισοδήματος και ΑΣ από 01/01/ 2014 έως 31/12/2019 με παραδείγματα

Μέχρι και την 31/12/2013, όπως είδαμε, τα αγροτικά εισοδήματα είχαν το δικό τους ξεχωριστό τρόπο φορολόγησης. Από την 01/01/2014 όμως και με την εφαρμογή του ν.4172/2013 το φορολογικό τοπίο των αγροτών αλλάζει. Συγκεκριμένα, τα αγροτικά εισοδήματα εντάσσονται πλέον με το άρθρο 21 του νόμου, στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Έτσι, ειδικά, για τον προσδιορισμό του ¹²εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα στα έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται τα έσοδα από την παραγωγή γεωργικών, πτηνοτροφικών, κτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων. Ειδικά, για τους ασκούντες ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα περιλαμβάνονται εκ των άμεσων ενισχύσεων του Πυλώνα Ι της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, όπως αυτές ορίζονται, μόνο η βασική ενίσχυση καθώς και, κατά το ποσό που υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, οι πράσινες και συνδεδεμένες ενισχύσεις. Οι αγροτικές αποζημιώσεις στο σύνολο τους δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα. (taxheaven, 2013)

Με την εφαρμογή του νόμου αυτού, καταργείται πλήρως ο αντικειμενικός προσδιορισμός του εισοδήματος και περνάμε πλέον σε ένα νέο τρόπο υπολογισμού του: Αυτό του λογιστικού προσδιορισμού εισοδήματος, δηλαδή των εσόδων και εξόδων. Οι επαγγελματίες αγρότες, αντιμετωπίζονται πλέον ως επιτηδευματίες και τηρούν βιβλία, με όλες τις υποχρεώσεις που αυτό συνεπάγεται. Οι αγρότες ειδικού καθεστώτος από την άλλη (δηλαδή οι μη υπόχρεοι σε βιβλία βάση Ν.2859/2000, Άρθρο 41), υποχρεούνται και αυτοί στο προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος τους με λογιστικό τρόπο. Αυτό λογιστικά συνεπάγεται και τη συμπλήρωση ενός επιπλέον ειδικού εντύπου, (που δε χρειαζόταν τα προηγούμενα έτη λόγω των αντικειμενικών κριτηρίων), του Ε3 το οποίο μέχρι πρότινος απευθυνόταν αποκλειστικά και μόνον σε επιχειρηματίες.

¹² Βλέπε Άρθρο 21 ν.4172/2013

Εδώ κρίνεται σκόπιμο να τονιστεί ότι υπήρχε μια βασική διαφορά μεταξύ αγροτών και υπολοίπων ειδών επιχειρήσεων: Αυτή του αφορολόγητου ποσού και της μειωμένης κλίμακας (13%). Οι αγρότες, διατηρούν και έχουν ποσό ως αφορολόγητο, πράγμα που τους καθιστά ευνοϊκότερους φορολογικά. Επίσης μια άλλη ειδοποιός διαφορά είναι ότι πλέον καταργείται ο όρος οικονομικό έτος όπου αναφερόταν σε προηγούμενη χρήση(π.χ. οικ. έτος 2013 αφορούσε τη χρήση 2012) και χρησιμοποιείται ο όρος φορολογικό έτος, όπου αναφέρεται στη διαχειριστική περίοδο που αφορά. Έτσι για το 2014, υπήρξε **και οικονομικό έτος** 2014 όπου αφορούσε τη χρήση 2013 αλλά **και φορολογικό έτος** 2014 για τη χρήση του 2014. Το γεγονός αυτό μπερδεύει αρκετούς από τους αγρότες, οι οποίοι νόμιζαν ότι για την ίδια χρήση ελάμβαναν δύο εκκαθαριστικά φορολογικών δηλώσεων.

Οι κυριότερες κατηγορίες εσόδων, που περιλαμβάνονται στη φορολογία μιας «αγροτικής εκμετάλλευσης» είναι: (Νιφορόπουλος-Παπαδημητρίου, 2017)

- 1. Τιμολόγια πώλησης:** Τα εκδίδουν οι αγρότες του κανονικού καθεστώτος προς τους πελάτες χονδρικής – αγοραστές των προϊόντων τους.
- 2. Τιμολόγια αγοράς:** τα εκδίδουν οι επιχειρήσεις οι οποίες αγοράζουν προϊόντα από τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος.
- 3. Αποδείξεις λιανικής και ‘Ζ’ ταμειακής μηχανής:** οι παραγωγοί αγρότες (και του ειδικού και του κανονικού καθεστώτος), προκειμένου να διαθέσουν τα προϊόντα παραγωγής τους στις λαϊκές αγορές, χρησιμοποιούν φορολογική ταμειακή μηχανή.
- 4. Εκκαθαρίσεις για λογαριασμό αγροτών από συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών κλπ:** Σε κάθε περίπτωση (είτε πρόκειται για αγρότη του ειδικού είτε του κανονικού καθεστώτος), οι εκκαθαρίσεις εκδίδονται από το Συνεταιρισμό ή την ομάδα παραγωγών, προς τα μέλη τους και αποτελεί το παραστατικό πώλησης για όλους.
- 5. Τιμολόγιο «αυτοτιμολόγησης»,** που εκδίδει ο αγοραστής για λογαριασμό του αγρότη: Αφορά τους αγρότες του κανονικού καθεστώτος. Το τιμολόγιο αυτοτιμολόγησης έχει την ίδια ακριβώς χρήση με το τιμολόγιο πώλησης που εκδίδει ο αγρότης.

6. Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών (Τ.Π.Υ), για υπηρεσίες: Τα Τ.Π.Υ. τα εκδίδουν οι αγρότες οι οποίοι με τα μηχανήματά τους παρέχουν υπηρεσίες σε άλλους αγρότες, π.χ. όργωμα, σπορά, ψεκάσμο, συλλογή βάμβακος, συλλογή τομάτας, θερισμός δημητριακών κλπ.

7. «Αποδείξεις είσπραξης» ή « ειδικό στοιχείο» (από 1/1/2017): Κατά την πώληση από αγρότες του «ειδικού καθεστώτος», σε ιδιώτες ή σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος επίσης.

Στο σημείο αυτό και για καλύτερη κατανόηση των εσόδων μιας αγροτικής εκμετάλλευσης γενικότερα , παρατίθεται πίνακας με τις κατηγορίες αυτές, το στοιχείο που εκδίδεται και το τρόπο φορολόγησης τους.

<u>Είδος Εσόδων</u>	<u>Περιλαμβάνεται ή όχι στα φορολογητέα κέρδη</u>	<u>Στοιχείο που εκδίδεται για κανονικό καθεστώς ΦΠΑ</u>	<u>Στοιχείο που εκδίδεται για ειδικό καθεστώς ΦΠΑ</u>
Πωλήσεις αγροτικών προϊόντων χονδρικής	ΝΑΙ	Τιμολόγιο Πώλησης	Εκδίδει ο αγοραστής Τιμολόγιο Αγοράς
Πωλήσεις αγροτικών προϊόντων λιανικής	ΝΑΙ	Απόδειξη Λιανικής πώλησης	Ειδικό Στοιχείο
Πωλήσεις αγροτικών προϊόντων μέσω τρίτων (συνεταιρισμών κλπ.)	ΝΑΙ	Εκκαθάριση	Εκκαθάριση
Πωλήσεις υπηρεσιών με αγροτικά μηχανήματα	ΝΑΙ	Τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών	Τιμολόγιο αγοράς ή ειδικό στοιχείο
Αγροτικές επιδοτήσεις	ΝΑΙ Η ΟΧΙ ανάλογα με τις διατάξεις	Δεν εκδίδει παραστατικό	Δεν εκδίδει παραστατικό
Αγροτικές αποζημιώσεις	ΟΧΙ	Δεν εκδίδει παραστατικό	Δεν εκδίδει παραστατικό
Επιστροφή ΦΠΑ	ΟΧΙ	-----	
Επιστροφή ειδικού φόρου πετρελαίου	ΝΑΙ (Σε μείωση των εξόδων)	Δεν υποχρεούται σε έκδοση παραστατικού	Δεν υποχρεούται σε έκδοση παραστατικού

Πωλήσεις παγίων αγροτικής εκμετάλλευσης	ΝΑΙ(η αξία πώλησης μείον η αναπόσβεστη αξία του παγίου)	Τιμολόγιο Πώλησης	Δεν εκδίδεται. Εκδίδει ο αγοραστής τιμολόγιο αγοράς

Πίνακας 5 Κατηγορίες εσόδων της αγροτικής εκμετάλλευσης από 01/01/2014,

(Νιφορόπουλος Κ.-Παπαδημητρίου Γ., 2017)

Εκτός από τα έσοδα, όπως είναι λογικό, κάθε αγροτική εκμετάλλευση έχει και τα έξοδα της. Άλλωστε, είμαστε πλέον στο «σύστημα» έσοδα μείον έξοδα (δαπάνες),για το τελικό προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος. Έτσι, σύμφωνα με τους Νιφορόπουλο Κ και Παπαδημητρίου Γ(2018) έχουμε τις ακόλουθες κατηγορίες δαπανών :Ασφαλιστικές εισφορές του Αγρότη στον ΟΓΑ, Αμοιβές εργατών με εργόσημο και με ασφάλιση σε ΕΦΚΑ/Ι.Κ.Α., αμοιβές των μελών της αγροτικής εκμετάλλευσης, αγορές αγροτικών εφοδίων (λιπάσματα, φυτοφάρμακα, ζωοτροφές, κ.λπ.), αγορές σπόρων και φυτών, αγορές ζώων για αναπαραγωγή ή γαλακτοπαραγωγή και αγορές ζώων για εκτροφή και πώληση, τιμολόγια παροχής υπηρεσιών (όργωμα, ράντισμα, μηχανική συλλογή καρπών, κ.λπ.),αμοιβές λογιστών, γεωπόνων, δικηγόρων &συμβούλων, Έξοδα ενοικίων ακινήτων – Μισθωτήρια, ασφάλιστρα αγροτικής παραγωγής, ασφαλιστήρια μηχανημάτων και αγροτικών μεταφορικών μέσων, δαπάνη αγοράς καυσίμων.

Τα εισοδήματα της χρήσης 2014 και 2015 θα φορολογηθούν με συντελεστή 13% από το πρώτο ευρώ (ΠΟΛ 1085/2014) χωρίς αφορολόγητο ποσό. Ακολουθεί ενημερωτικά για αυτά, πίνακας με τη κλίμακα φορολογίας εισοδήματος των μισθωτών-συνταξιούχων, καθώς και των υπολοίπων επαγγελματιών σε σύγκριση με τους αγρότες .

Κλιμάκιο	Συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Εισόδημα	Σύνολο Φόρου
25.000	22	5.500	25.000	5.500,00
17.000	32	5.440	42.000	10.940,00
Άνω των 42.000	42			

Πίνακας6 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος μισθωτών-συνταξιούχων 2014-2015 (taxisland, 2015)

Κλίμακιο	Συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Εισόδημα	Σύνολο Φόρου
50.000	26	13.000	50.000	13.000
Άνω των 50.000	33			

Πίνακας 7 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος ατομ.επιχειρήσεων -επαγγελματιών 2014-2015(taxisland,2015)

Από τους παραπάνω πίνακες παρατηρούμε τα εξής: Υπάρχει ευνοϊκότερο καθεστώς για τους αγρότες έναντι των υπολοίπων επαγγελματιών, καθ όσον επικρατεί μειωμένος συντελεστής φορολόγησης του 13%. Από την άλλη, χάθηκε το αφορολόγητο ποσό που υπήρχε μέχρι και το 2013. Εδώ οι αγρότες-φυσικά πρόσωπα υστερούν έναντι των μισθωτών-συνταξιούχων , για τους οποίους ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15, μειώνεται κατά το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό ευρώ, όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων ευρώ. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων εκατό ευρώ, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

Για φορολογητέο εισόδημα το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά εκατό ευρώ ανά χίλια ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος. Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των σαράντα δύο χιλιάδων ευρώ δεν χορηγείται μείωση φόρου. (Άρθρο 16.ν.4172/2013)

Για την φορολόγηση των αγροτικών εισοδημάτων του έτους 2016, τροποποιούνται διατάξεις άρθρων του ν. 4172/2013 και μάλιστα υπέρ των αγροτών. Συγκεκριμένα η παράγραφος 3 του άρθρου 29 του ν.4172/2013 αλλάζει και πλέον τα κέρδη από αγροτική ατομική επιχείρηση, φορολογούνται με τη κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων και όχι με τη κλίμακα των επιχειρηματιών. Έτσι υπάρχει ένα αφορολόγητο ποσό της τάξεως των 1.900 ευρώ σε κάθε αγρότη χωρίς τέκνα, 1950 με ένα τέκνο, 2000 με δύο τέκνα και 2.100 με τρία τέκνα και άνω. Το ποσό αυτό, δίνεται εάν και εφ όσον ο φορολογούμενος συγκεντρώσει αποδείξεις της τάξεως του 10% του εισοδήματος του και για εισόδημα 10.000 ευρώ και για 10,001 έως 30.000 το 15% του εισοδήματος. Διαφορετικά, υπόκειται σε ποινή φόρου 22% επί της διαφοράς

που υπολείπεται ή επί όλου του ποσού σε περίπτωση που δε συγκεντρώσει καμία απόδειξη.

Για τη καλύτερη κατανόηση των διαφορών ανάμεσα στο έτος 2015 και 2016, παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας:

Ετήσιο εισόδημα σε €	Φόρος 2015	Φόρος 2016	Διαφορά
3100	403	0	-403
3500	455	0	-455
5000	650	0	-650
6000	780	0	-780
8000	1040	0	-1040
9000	1170	0	-1170
10000	1300	200	-1100
11000	1430	420	-1010
12000	1560	640	-920
20000	2600	2400	-200
21000	2730	2700	-30
21100	2743	2730	-13
21200	2756	2760	4
21300	2769	2790	21

Πίνακας 8 Διαφορές κλίμακας φορολογίας αγροτών 2015-2016 (-Παπαδημητρίου, 2016)

Από το παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι υπάρχει σημαντική φόρο ελάφρυνση για εισοδήματα έως 21.000 ευρώ, ενώ από 21.100 ευρώ και άνω αρχίζουν οι επιβαρύνσεις.

Ας δούμε και ένα απλό παράδειγμα, με αυτό το τρόπο φορολόγησης. Έστω αγρότης, χωρίς τέκνα που έχει το ίδιο ποσό εσόδων και εξόδων για τα έτη 2015 και 2016. Έχουμε τα εξής δεδομένα:

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
Πωλήσεις προϊόντων	35.000	Εργόσημα	5000
Επιδότησεις-Βασική ενίσχυση	10.000	Εισφορές ΕΦΚΑ	2000
Επιστροφή ΕΦΚ	1200	Ενοίκια	800
		Αγορές Αγροτικών εφοδίων	9000
		ΔΕΗ	1500
ΣΥΝΟΛΑ	46.200		18300

Το φορολογικό αποτέλεσμα για τον εν λόγω αγρότη είναι : 46.200-18.300=27.900€

Το ποσό φόρου βάση κλίμακας για 2015 και 2016 είναι το εξής:

2015

Κλιμάκιο	Συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Εισόδημα	Σύνολο Φόρου
27.900	13	3627	27.900	3.627
ΣΥΝΟΛΟ			27900	3.627
ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΠΟΣΟ				0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ				3.627

2016

Κλιμάκιο	Συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Εισόδημα	Σύνολο Φόρου
20.000	22%	4.400	20.000	4.400
10.000	29%	2.900	7.900	2291
ΣΥΝΟΛΟ			27.900	6691
ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΠΟΣΟ				1.900
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ				4.791

Πίνακας 9 παράδειγμα υπολογισμού φόρου 2015-2016 (πηγή :ιδία επεξεργασία)

Παρατηρούμε την επιβάρυνση για τα εισοδήματα του 2016, παρά το γεγονός της ύπαρξης αφορολόγητου ποσού.

Όσον αφορά τους Συνεταιρισμούς, «για το φορολογικό έτος 2014, ισχύουν οι διατάξεις του Ν 4172/2013 όπου έχουμε συντελεστή φορολογίας 13% (παρ. 2, άρθρο 58) και παρακράτηση φόρου κατά την διανομή 10%. Τέλος, οι αστικοί συνεταιρισμοί, όπως ορθώς παρατηρείτε, τουλάχιστον κατά το φορολογικό έτος 2014, διαφοροποιήθηκαν ως προς τον συντελεστή φορολόγησης. Ο συντελεστής 13%, κατά ρητή διατύπωση στον νόμο, αφορούσε μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και τις ομάδες παραγωγών» (Νιφορόπουλος, 2019)

Ο τρόπος αυτός της φορολόγησης αγροτών και ΑΣ καθώς επίσης και αυτή η κλίμακα φορολογίας, ισχύει έως και το 2019.

Το Δεκέμβριο του 2019, ψηφίστηκε νέο φορολογικό νομοσχέδιο το οποίο δεν αφήνει ανεπηρέαστους και τους αγρότες. Στο υποκεφάλαιο που ακολουθεί γίνεται αναφορά στη φορολογία των αγροτών από 01/01/2020.

2.4 Νέο πλαίσιο φορολογίας αγροτών από 01/01/2020

Σημαντικές αλλαγές έχει ο τρόπος φορολόγησης των αγροτών αλλά και όλων των φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων γενικότερα από την 01/01/2020 , όπου και επέρχεται η νέα ευνοϊκότερη φορολογική κλίμακα. Ειδικότερα , ο αρχικός συντελεστής φορολόγησης 22%, μειώνεται σε 9% για τις πρώτες 10.000 ευρώ εισοδήματος. Για ποσό 10.001 ευρώ και μέχρι 20.000 εφαρμόζεται συντελεστής 22% ως είχε και από 20.001 έως 30.000 ευρώ συντελεστής 28 αντί του 29%. Από 30.001 και μέχρι 40.000 συντελεστής 36% και από εκεί και πάνω 44% αντί του σημερινού συντελεστή 45%. Όσον αφορά το ποσό του αφορολογήτου , αναπροσαρμόζεται και με τη νέα κλίμακα. Όπως , δηλαδή, είχαμε με το 22% αφορολόγητο στα 1.900 (δηλαδή 8636 ευρώ) τώρα το ποσό θα είναι 777 ευρώ δηλαδή $8636 \cdot 9\%$ για άγαμους, 810 για έγγαμους με 1 παιδί κλπ.

Όστόσο με το νέο Νόμο, αλλάζει και το τοπίο με τις αποδείξεις που χρειάζεται να συγκεντρωθούν από τους φορολογούμενους-αγρότες, όπου υποχρεούνται να συγκεντρώσουν σε αποδείξεις το 30% του πραγματικού εισοδήματός τους για να μην έχουν επιπλέον φόρο 22% . Ακολουθεί ο συγκεντρωτικός πίνακας με τη κλίμακα φορολογίας 2020

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου
			(ευρώ)	(ευρώ)
10000	9%	900	10000	900
10000	22%	2200	20000	3100
10000	28%	2800	30000	5900
10000	36%	3600	40000	9500
Υπερβάλλον	44%			

*Πίνακας 10
Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος 2020 (taxheaven, 2019)*

Από το συγκεντρωτικό αυτό πίνακα προκύπτει το συμπέρασμα πως μπορεί να μην απαιτείται μεγαλύτερο ποσό συγκέντρωσης αποδείξεων από τους αγρότες , υπάρχει όμως μεγάλη μείωση φόρου για τις πρώτες 10.000 ευρώ, ποσό που ανταποκρίνεται σχετικά σε μια μικρή αγροτική επιχείρηση. Οι αγρότες αναμένεται να δουν περισσότερα έσοδα στη τσέπη τους από την εφαρμογή των μειωμένων συντελεστών .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΓΡΟΤΩΝ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ελλάδα δεν είναι φυσικά η μόνη χώρα της Ευρώπης με αγροτικό τομέα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση περικλείεται από αγροτικές χώρες. Στο κεφάλαιο αυτό αναφερόμαστε στο φορολογικό σύστημα που ισχύει για τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Συγκεκριμένα αναφέρουμε την Ιταλία, τη Κύπρο αλλά και άλλες χώρες.

3.1) Η κατάσταση των αγροτών στην Ιταλία-Οι ομοιότητες με την Ελλάδα

Σύμφωνα με δημοσιευμένο άρθρο της ιστοσελίδας arhivita.gr, του Αθηναϊκού και Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ) με συνέντευξη που δόθηκε στο κύριο Γιώργη Δαβο από τον Ιταλό Κορράντο Φράντσι, πρόεδρο τοπικών ενώσεων αγροτών της Ιταλικής Συνομοσπονδίας αγροτών (Κορράντο Φράντσι, 2016)¹³ *Στην Ιταλία, με μία από τις μεγαλύτερες και πιο εντατικά εκμεταλλεύσιμες αγροτικές παραγωγές, η φορολογία και το συνταξιοδοτικό των καλλιεργητών, παραγωγών, κτηνοτρόφων, αλλά και των ιδιοκτητών μικρών αγροτοπαραγωγικών μονάδων, αποτελεί από χρόνια το πεδίο μεγάλου προβληματισμού κι εντάσεων. Οι διαφορές ανάμεσα στην πρωτογενή παραγωγή και την τελική διάθεση του προϊόντος, σε συνδυασμό με την παραδοσιακά υψηλή φορολογία, έμμεση κι άμεση, αντανακλούν άμεσα στην κατάσταση των ενεργών αγροτών, αλλά και στο συνταξιοδοτικό τους. Τα προβλήματα των παραγωγών και κτηνοτρόφων είναι πολλά και σχετίζονται με τον κυκεώνα των διατάξεων και των υποκατηγοριών έμμεσης κι άμεσης φορολόγησής τους, αλλά και στην ανυπαρξία κρατικής πρόνοιας για τη διόρθωση του ύψους των συντάξεων, που σήμερα κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα (500-1000 ευρώ), με πρόβλεψη να πιεστούν τα επίπεδά τους ακόμη πιο καθοδικά (400-700 ευρώ). Φορολογικά, οι αγρότες αντιμετωπίζονται ως φυσικά πρόσωπα, με την διαφορά ότι ο φόρος τους δεν υπολογίζεται με βάση το εισόδημα, αλλά περισσότερο με τον υπολογισμό της δυνατότητας παραγωγής και του μεγέθους της καλλιεργήσιμης*

¹³ Βλέπε https://www.alfavita.gr/kosmos/177675_i-katastasi-ton-agroton-stin-italia-oi-omoiotites-me-tin-ellada

ιδιοκτησίας τους. Επίσης υπολογίζεται το γεγονός εάν ο αγρότης είναι ιδιοκτήτης καλλιεργητής, εάν δεν ασχολείται πρωτογενώς και υπενοικιάζει τα κτήματά του, ή είναι ενοικιαστής εκτάσεων, ή παραγωγικών μονάδων εξηγεί Κορράντο Φράντσι. Ακόμη υπολογίζεται και ο χρόνος που παραμένει ανενεργός μία δραστηριότητα, ή καλλιέργεια. Ιδιαίτερο βάρος πρόσθετε η επιβολή από την προηγούμενη κυβέρνηση των φόρων επί της ακίνητης περιουσίας (Imu, σαν τον δικό μας ΕΝΦΙΑ), που αντιμετώπιζε τα κτήματα ως οικόπεδα και της φορολογίας που εφαρμόζουν οι Περιφέρειες (Irap). Η νέα κυβέρνηση του Ματέο Ρέντσι αποφάσισε την κατάργησή τους, όπως επίσης και διορθώσεις στο ποσοστό επιστροφής του ΦΠΑ των αγροτών. Οι αγρότες και κτηνοτρόφοι στην Ιταλία υπόκεινται σε φορολόγηση ΦΠΑ σε ύψος φόρου ανάλογου με το προϊόν της παραγωγής τους, από το οποίο αφαιρείται η επιστροφή του ΦΠΑ από το κράτος. Δηλαδή ο παραγωγός υποχρεούται να καταβάλει τη διαφορά ανάμεσα στην εκτιμώμενη τιμή του ΦΠΑ μείον την επιστροφή. Ωστόσο, για ορισμένα προϊόντα όπως το λάδι, τα σιτηρά και τα φρούτα-λαχανικά, η επιδότηση/επιστροφή ΦΠΑ είναι τέτοια, ώστε η τελική καταβολή να είναι μηδενική τελειώνει ο κ. Φράντσι.

Οι κλίμακες φορολογίας για τη χώρα της Ιταλίας είναι οι εξής:

Σειρά	Ετήσιο Εισόδημα	Ποσοστό Φορολογίας
1	0-15 000€	23%
2	15 001€ - 28 000€	27%
3	28 001€ - 55 000€	38%
4	55 001€ - 75 000€	41%
5	Πάνω από 75 001€	43%

Πίνακας 11 Κλίμακα φορολογίας Ιταλίας (www.europra.eu, 2019)

3.2 Η φορολόγηση των αγροτών στη Κύπρο

Η Κύπρος αποτελεί και αυτή χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία ο αγροτικός τομέας κατέχει σημαντικό ποσοστό επαγγελματικής δραστηριότητας των κατοίκων

της. Θεωρείται ότι έχει ένα σχετικά ευνοούμενο φορολογικό σύστημα για τους επαγγελματίες της και κατά συνέπεια για τους αγρότες της . Συγκεκριμένα:

Οι αγρότες τηρούν βιβλία εσόδων-εξόδων, όπως όλοι οι επαγγελματίες, με αφορολόγητο όριο τα 19.500 ευρώ. Τα εισοδήματα από 19.501 έως 28.000 ευρώ φορολογούνται με συντελεστή 20%, από τα 28.001 μέχρι τα 36.300 με 25%, από τα 36.301 μέχρι τα 60.000 ευρώ με 30% και από εκεί και πάνω με 35%. Στα έσοδα συμπεριλαμβάνονται οι ενισχύσεις της ΚΑΠ. Σύμφωνα και με τον οδηγό φορολογικών πληροφοριών για το έτος 2019 της ιστοσελίδας www2.deloitte.com¹⁴ ο συγκεντρωτικός πίνακας φορολογίας είναι ο κάτωθι :

Φορολογικοί συντελεστές

Φορολογητέο Εισόδημα €	Φορολογικός Συντελεστής %	Ποσό Φόρου €	Συσσωρευμένος Φόρος €
0 - 19.500	0	0	0
19.501 - 28.000	20	1700	1700
28.001 - 36.300	25	2075	3775
36.301 - 60.000	30	7110	10885
60.001 και άνω	35		

Πίνακας 12 Φορολογικοί συντελεστές Κύπρου

Πηγή: (www2.deloitte.com, 2019)

Από το παραπάνω πίνακα , παρατηρούμε ότι σε σχέση με τη κλίμακα φορολογίας εισοδήματος της Ελλάδος , υπάρχει ευνοϊκότερο καθεστώς , διότι και το ποσό του αφορολόγητου είναι μεγαλύτερο από αυτό της χώρας μας, αλλά και οι κλίμακες που ακολουθούν μετά το αφορολόγητο ποσό ,είναι ποσοστιαία μικρότερες σε σύγκριση με αυτές της Ελλάδος.

3.3) Η Φορολόγηση των αγροτών στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μετά την αναφορά και τη μικρή ανάλυση της φορολογίας της Κύπρου και Ιταλίας , κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε επιγραμματικά και στη φορολόγηση των αγροτών

¹⁴ Για περαιτέρω μελέτη φορολογικού συστήματος Κύπρου , βλέπε https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cy/Documents/tax/CY_Tax-Facts-2019GR_Noexp.pdf

στις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Δεν υπάρχουν βέβαια αρκετές έντυπες βιβλιογραφικές αναφορές, για τη φορολόγηση του αγροτικού τομέα στις χώρες αυτές, Πάρα ταύτα, δημοσιευμένα άρθρα σε αγροτικά και οικονομικά περιοδικά και ιστοσελίδες, βοήθησαν στην εύρεση των απαραίτητων πληροφοριών. Έτσι έχουμε :

Σύμφωνα με άρθρο του κυρίου Δασκαλάκη Νικόλαου¹⁵(2016), προέδρου της ΕΑΣ Ιεράπετρας και εντεταλμένου Περιφερειακού Συμβούλου σε θέματα Πρωτογενή τομέα στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου, πολλές χώρες της Ε,Ε έχουν επιλέξει ειδικό φορολογικό προνομιακό καθεστώς για τα αγροτικά εισοδήματα. Χρησιμοποιώντας χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές, φοροαπαλλαγές και φορολόγηση με αντικειμενικά κριτήρια, οι αγρότες δεν επιβαρύνονται με υπερβολική φορολογία. Μάλιστα, ορισμένες χώρες έχουν μειωμένη φορολόγηση για μικρές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και νέους αγρότες. Συγκεκριμένα:

- Στη Πολωνία, οι αγρότες δεν πληρώνουν φόρο για το συνολικό τους εισόδημα, αλλά έναν ειδικό <<αγροτικό>> φόρο, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με την αγροτική έκταση που κατέχουν. Ο φόρος αυτός για το έτος 2015 ήταν σε τοπικό νόμισμα 153,52 ζλότυ ανά εκτάριο (Σε αναγωγή σε ευρώ και σε στρέμματα είναι περίπου 3,4 ευρώ ανά στρέμμα)
- Η Ρουμανία και η Ουγγαρία, χρησιμοποιούν ένα ενιαίο φορολογικό συντελεστή για όλες τις επιχειρήσεις, ο οποίος είναι ενιαίος και είναι της τάξεως του 16%. Εφ' όσον ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις, περιλαμβάνει και τους αγρότες, οι οποίοι φορολογούνται και αυτοί με 16%.
- Στη Πορτογαλία, ποσό ύψους 22.600 ευρώ είναι αφορολόγητο για τα αγροτικά εισοδήματα, ενώ για εισόδημα από 22.601 ευρώ και άνω και μέχρι 200.000 ευρώ, φορολογείται το 10% των αγροτικών ενισχύσεων και το 25% των αγροτικών πωλήσεων
- Στην Ισπανία, υπάρχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς. Η φορολόγηση γίνεται με «αντικειμενικά κριτήρια» για αγρότες με έσοδα έως 250.000 ευρώ. Το ποσό των 250.000 ευρώ, καλύπτει σχεδόν το 90% των αγροτικών

¹⁵ <http://planet-radio.gr/%CE%B7-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A/>

εκμεταλλεύσεων. Εισοδήματα άνω των 250.000 ευρώ, φορολογούνται με το σύστημα εσόδων- εξόδων.

- Η Γερμανία , δίνει τη δυνατότητα επιλογής του τρόπου φορολόγησης σε κτηνοτρόφους που έχουν έως 50 ζώα και σε μικρούς παραγωγούς που κατέχουν έως 200 στρέμματα. Συγκεκριμένα ,μπορούν να επιλέξουν εάν θα φορολογηθούν με το τεκμαρτό προσδιορισμό εισοδήματος, είτε με τήρηση βιβλίου εσόδων-εξόδων. Στο ποσοστό του αφορολόγητου, δίνει μικρότερο ποσό από την Ελλάδα καθ' όσον το ποσό είναι στις 7.664 ευρώ, με τους συντελεστές, όμως, τα φορολόγησης να ξεκινούν από το 16% και να καταλήγουν στο 45%.
- Στην Ολλανδία το αφορολόγητο όριο είναι στα 4.600 ευρώ και οι συντελεστές φορολόγησης ξεκινούν από το 33% μέχρι και το 52%, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων.
- Στη Σουηδία η φορολογία του αγροτικού τομέα είναι στο 28,97% των κερδών , ενώ αν κάποιος είναι νέος αγρότης φορολογείται με 14,89% και αν είναι μεγάλος σε ηλικία με 10,21%
- Στο Ηνωμένο Βασίλειο , οι αγρότες φορολογούνται όσο και οι μη επαγγελματίες πολίτες, διότι το αφορολόγητο όριο για όλους τους φορολογούμενους είναι οι 10.000 λίρες. Από αυτό το ποσό και επάνω υπάρχει φορολόγηση κλιμακωτά που ξεκινά από 20% και φτάνουν μέχρι και 45%.
- Στο Βέλγιο, τέλος, δεν υπάρχει αφορολόγητο όριο, αλλά η φορολόγηση γίνεται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια όπως για παράδειγμα η εκμετάλλευση ή οι γεωγραφικές ζώνες με συντελεστή της τάξης του 25%, ενώ οι ενισχύσεις φορολογούνται με 12,5 έως 16,5%

Στο σημείο αυτό παρατίθεται ενδεικτικά ο πίνακας φορολογικών συντελεστών των χωρών του ΟΑΣΑ . Το 29% που αναφέρεται για την Ελλάδα είναι για τις εταιρείες. Κατά συνέπεια για αγροτικές επιχειρήσεις με τη μορφή εταιρείας.

Πίνακας 13 Φορολογικοί συντελεστές επι/σεων ΟΟΣΑ

Πηγή: www.kathimerini.gr

Από όλα τα παραπάνω παρατηρούμε , ότι στις περισσότερες χώρες εφαρμόζεται ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς σε σχέση με αυτό της Ελλάδος , ειδικά μάλιστα για νέους αγρότες, ενώ σε μερικές εφαρμόζεται παρόμοιο καθεστώς με αυτό της Ελλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΕΛΙΚΟΥ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο, παρουσιάζεται η συνέντευξη σε έγκριτο οικονομολόγο, ειδικό επί των αγροτικών θεμάτων. Σκοπός της συγκεκριμένης συνέντευξης είναι η διεξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το φορολογικό σύστημα του αγροτικού τομέα, το οποίο επηρεάστηκε σημαντικά μέσα από συνεχόμενες φορολογικές μεταρρυθμίσεις, ειδικά κατά τη περίοδο της οικονομικής κρίσης. Με τη συνέντευξη αυτή, η οποία αποτελεί πρωτογενή έρευνα, μέσα από τη ματιά ενός ειδικού στα

φορολογικά των αγροτών, γίνεται προσπάθεια να απαντηθούν διάφορα ερευνητικά ερωτήματα για τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις του αγροτικού τομέα. Ενδεικτικά ένα από τα ερωτήματα αφορά τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι φοροτέχνες-λογιστές κατά την εφαρμογή των νέων φορολογικών μεταρρυθμίσεων στη πράξη, ένα δεύτερο ερευνητικό ερώτημα που αναλύεται είναι το πόσο συνεισφέρουν οι αλλαγές αυτές στα κρατικά έσοδα και σε τρίτο ερευνητικό ερώτημα, γίνεται ανάλυση του κατά πόσο είναι δυνατό και εφικτό να επικρατήσει ένα σταθερό φορολογικό σύστημα για τη χώρα μας.

Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε στις 15/12/2019 με τον κ. Παπαδημητρίου Γεώργιο, ,Λογιστή – Φοροτεχνικό, ειδικό σε θέματα φορολογίας Αγροτών. Είναι Πρόεδρος του Συλλόγου Ελευθέρων Επαγγελματιών Λογιστών Φοροτεχνικών Οικονομολόγων Νομού Καρδίτσας (Σ.Ε.Ε.Λ.Φ.Ο.Κ.), από το 2008, ενώ από το 2009 είναι μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Φοροτεχνικών Ελευθέρων Επαγγελματιών (Π.Ο.Φ.Ε.Ε.). Είναι παράλληλα και Γενικός Γραμματέας στο ΓΕΩΡΓΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ-ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ και μαζί με το κύριο Νιφορόπουλο Κ., είναι και συγγραφέας βιβλίων που αφορούν τη φορολογία των αγροτών .

Σημειώνεται ότι η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε κατ' ιδίαν και χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο δέκα ερωτήσεων. Με τη πολύτιμη καθοδήγηση του και την αμέριστη βοήθεια του, ολοκληρώθηκαν οι ερωτήσεις της συνέντευξης. Μάλιστα η καθοδήγηση αυτή οδήγησε στο να συμπεριληφθούν στην έρευνα και επιπρόσθετα σημαντικά στοιχεία και έτσι συλλέχθηκαν δεδομένα που οδήγησαν στο τελικό συμπέρασμα της όλης εργασίας. Τέλος, όπως αναφέρθηκε αρχικά στην εργασία ,εκτός από τη πρωτογενή έρευνα με τη συνέντευξη, υπήρξε παράλληλα και δευτερογενής έρευνα. Πραγματοποιήθηκε σε βιβλία οικονομικού περιεχομένου, ηλεκτρονικές διευθύνσεις και άρθρα δημοσιευμένα σε εφημερίδες και οικονομικά περιοδικά και βοήθησε εξίσου σημαντικά στη διεξαγωγή του τελικού συμπεράσματος .

Ακολουθούν οι ερωτήσεις τις συνέντευξης με τις απαντήσεις τους.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

- 1) **Κύριε Παπαδημητρίου αρχικά θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για το χρόνο που διαθέτετε δίνοντας μου αυτή τη συνέντευξη. Ως πρώτο ερώτημα , θα ήθελα να μας απαντήσετε στο τι σας έκανε να ασχοληθείτε και να ειδικευθείτε στα φορολογικά ζητήματα του αγροτικού τομέα. Η «πολυπλοκότητα» του τομέα αυτού, η καταγωγή σας από αγροτική οικογένεια ή κάτι άλλο;**

Απάντηση: Όταν το 2013 είχε οριστικοποιηθεί με τον Ν.4172 ότι από 01/01/14 αλλάζει το φορολογικό τοπίο των αγροτών ,ήταν κάτι το οποίο δε σκέφτηκα καν να ασχοληθώ με κάτι άλλο, αυτό ήταν δεδομένο. Και αυτή η σιγουριά προέκυψε από το γεγονός ότι τόσο της καταγωγής ,όσο εξ αιτίας της καταγωγής ,μέχρι και τα μεγάλα μου χρόνια(παντρεμένος δηλαδή), δούλεψα τη γη από την αρχή μέχρι το τέλος, δηλαδή από την άροση, δηλαδή το όργωμα, μέχρι και το τελικό κομμάτι της συλλογής , της μεταποίησης, του τσουβαλιάσματος, της πώλησης. Ξέρω, δηλαδή, το κομμάτι του πρωτογενούς τομέα σε πράξη από την αρχή μέχρι το τέλος. Μάλιστα κάποια στιγμή στα παιδιά μου έλεγα όταν ήταν πιο μικρά ότι αν για κάποιο λόγο κλείσει το γραφείο μας εγώ ένα πιάτο φαΐ στο σπίτι μας θα το φέρω, γιατί δε φοβάμαι τη δουλειά και δη το κομμάτι αυτό το οποίο δεν σε αφήνει. Η γη δε σε αφήνει ποτέ χωρίς δουλειά. Επομένως με αυτό το σκεπτικό ήταν δεδομένο ότι θα προχωρούσα εκεί πέρα. Με αφορμή αυτό, άφησα στην άκρη παρακολούθηση Α.Ε, Ε.Π.Ε και γενικώς άλλων εταιρικών σχημάτων για να ασχοληθώ με αυτό που είναι καταρχάς φυσικά πρόσωπα, γιατί ο μικροκαλλιεργητής είναι ο απλός άνθρωπος , το επικοινωνιακό κομμάτι και αυτό βοηθήθηκε πάρα πολύ, στο έπακρο θα έλεγα από το θέμα της γνώσης στη πράξη με αποτέλεσμα το πάντρεμα της γνώσης της φορολογικής και να έρθει και να κουμπώσει όλο αυτό.

- 2) **Σε παλαιότερο σεμινάριο σας ,μιας και είστε και εισηγητής σεμιναρίων, αναφέρατε ότι σας «ελκύουν» οι συνεταιρισμοί. Θεωρείτε ότι το φορολογικό μας σύστημα , ευνοεί την ίδρυση ή διατήρηση των Αγροτικών Συνεταιρισμών;**

Απάντηση: Όχι. Δεν ευνοείται και θα σας εξηγήσω για ποιο λόγο. Για ποιους λόγους μάλλον. Καταρχάς , αυτοί οι οποίοι συντάσσουν τα νομοσχέδια με σκοπό να υλοποιηθούν οι Συνεταιρισμοί , εκ του αποτελέσματος δείχνει ότι δε κατέχουν το αντικείμενο. Δε ξέρω εάν απλά αυτό τους το δίνουνε και το μεταφέρουνε ή αυτό που σε πολλές περιπτώσεις κάποιο σύμβουλοι κάθονται σε ένα γραφείο και λένε «θα κάνουμε αυτό» και έχουν αποφασίσει ότι υλοποιήθηκε κιόλας . Δεν υπάρχει καθόλου επαφή στη πράξη με το κομμάτι το παραγωγικό, να έχεις δηλαδή επαφή. Απόδειξη ότι από το 2011 μέχρι και σήμερα, αυτή τη στιγμή σήμερα έκλεισε στις 15:00 η διαβούλευση για το τρίτο κατά σειρά Νόμο για τους Συνεταιρισμούς. Αυτός ο Νόμος το Φλεβάρη θα είναι Νόμος του κράτους το Νομοσχέδιο. Και εδώ παρακολουθούσαμε, έχουμε μάλιστα υποβάλλει και μια σειρά προτάσεις γιατί μαζί με το κύριο Νιφορόπουλο είμαστε αντίστοιχα ο πρόεδρος και ο γραμματέας του ΓΕΩΦΙΝ υποβάλλαμε λοιπόν σχεδόν σε όλα τα άρθρα διορθώσεις-ερωτήματα. Και φαινόταν από το τρόπο που έχει συνταχθεί το νομοσχέδιο ότι είναι να μη το πω πρόχειρο , να το πω ότι (παύση) ότι το έκαναν επιφανειακή ανάγνωση ; Δε μπήκαν μέσα στη βάση να δουν που ακριβώς απέτυχε το προηγούμενο νομοσχέδιο, γιατί δε λειτούργησε . Υποτίθεται πως οι Συνεταιρισμοί σκοπεύουν να δημιουργήσουν τη παραγωγική , την ικανότητα στους παραγωγούς μέλη να πουλήσουν τη παραγωγή τους σε καλύτερη τιμή, να πετύχουν μείωση κόστους πετύχουν αύξηση σε δημοσιοκεντρική βάση .**(Διακοπή για ερώτηση) Είναι δηλαδή υπέρ του παραγωγού;** Σαφώς. Όπως θα έπρεπε να είναι. Και όμως δε συμβαίνει αυτό. Ας ελπίσουμε ότι θα αλλάξουνε λίγο τα πράγματα!

3) Ως επαγγελματίας ειδικευόμενος σε αγροτικά οικονομικά-φορολογικά θέματα, έχετε δει και εφαρμόσει αρκετές από τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις του αγροτικού τομέα. Πόσο εύκολο ήταν να εφαρμοστούν οι μεταρρυθμίσεις αυτές στη πράξη από τους επαγγελματίες λογιστές-οικονομολόγους; Αντιμετωπίσατε ιδιαίτερες δυσκολίες ;

Απάντηση: Το θέμα είναι ότι δεν θα είμαι αντικειμενικός. Και δεν θα είμαι αντικειμενικός διότι για εμένα ήτανε.. Κάθε τι καινούριο που έτρεχε ήταν σαν να υπήρχε από πριν. Ήταν τόσο απλά. Προσωπικά θεωρώ ότι δεν ήταν εύκολο. Μάλλον όχι!! Θα είμαι πιο απόλυτος. Θεωρώ ότι δεν είναι εύκολο αλλά τι είναι αυτό που έκανε δύσκολη τη κατανόηση από τους περισσότερους συναδέλφους. Από το 14 που

άρχισε να ισχύει ο 4172 και κατ' επέκταση με τη κατάργηση του 2294 που ήταν για μια εικοσαετία ο Νόμος για τη φορολογία του εισοδήματος ,μέχρι και της 31/12/2013 το πρώτο λόγο στο τι υποβάλλω, το τι καταθέτω στις υπηρεσίες, τον είχαν οι υπάλληλοι των Δ.Ο.Υ. των εφοριών και των οικονομικών υπηρεσιών γενικότερα. Άρα πηγαίνοντας κάτι στη Δ.Ο.Υ, έλεγες εσύ που παραλάμβανες :«αυτό διόρθωσε το, παράδειγμα πρέπει να γίνει έτσι» και εσύ το διόρθωνες.! Ήταν πάντα μέσα στα πλαίσια της συνεργασίας και όχι στα πλαίσια του να σε λαδώσω. Δεν υπήρχε κάτι τέτοιο, αλλά να σε διευκολύνω να γίνει η δουλειά σου . Το έκανα λοιπόν εγώ , πήγαινα στο γραφείο ,ο οποιοσδήποτε εγώ και έλεγα «ωραία , τελείωσα»! Την επόμενη ξανά το ίδιο και αυτό γινόταν καθεστώς ότι έτσι είναι. Το 14, λοιπόν , που καταργήθηκε η μεσολάβηση των Δ.Ο.Υ και πλέον πάμε στην αποκλειστική δυναμική του καθενός του τι υποβάλλω , άρα και εγώ έχω την ευθύνη. Ξαφνικά λοιπόν εκεί πέρα εμφανίστηκαν κάτω από το χαλί όσοι ανασφάλιστοι που δημιουργούσε η μη επιβεβαίωση, δηλαδή του ποιόν έχω background να μου πει θα το κάνεις έτσι; Πρέπει να είσαι εσύ. Ενώ μέχρι τώρα πήγαινες στη Δ.Ο.Υ .Η Δ.Ο.Υ έλεγε δε ξέρω τίποτα ή λέγανε κάντο έτσι, αλλά δεν είχανε και κανένα λόγο να μη το πουν. Και λάθος να ήταν δεν έγινε και τίποτε. Την ευθύνη την είχες εσύ. Άρα λοιπόν δημιουργείται ένα κλίμα ανασφάλειας, το οποίο αυτό γιγαντώθηκε εξ αιτίας της αβεβαιότητας του φορολογικού τοπίου, που είναι χρόνια τώρα. Αυτό που εγώ πρότεινα και συνεχίζω να προτείνω μέσα από σεμινάρια και μέσα από τα άρθρα μου, είναι ότι για να μπορέσεις να είσαι εντάξει και να κοιμάσαι ήσυχος τα βράδια, πρέπει να βάζεις κάτω το κάθε κομμάτι ξεχωριστά στη πράξη. Δηλαδή, λες ότι αυτό εδώ πρέπει να αποδείξω ότι είναι ποτήρι (**δείχνει το ποτήρι**) παράδειγμα. Δε ψάχνεις να βρεις ότι το ποτήρι είναι ποτήρι βάση της παραγράφου τάδε του άρθρου τάδε του τάδε νόμου ,αλλά λες: Τι είναι ποτήρι; Είναι ένα πράγμα με το οποίο πίνω νερό. Παράδειγμα: Πίνω νερό με αυτό; Άρα είναι ποτήρι. Ωραία! Αφού λοιπόν, το έχω στο μυαλό μου στη πράξη ότι αυτό είναι ποτήρι, πάω να βρω τις διατάξεις που θα κουμπώσουν και μπορούν να τεκμηριώσουν τη σκέψη μου. Δηλαδή, πρέπει να σκέφτονται πρακτικά, να σκέφτεστε πρακτικά, να σκεφτόμαστε πρακτικά και μετά να πάμε να κουμπώνουμε τις διατάξεις. Ακόμη και λάθος να είναι η διάταξη, ακόμη όταν κάτι είναι πραγματικό και τεκμηριώνεις το γεγονός ότι αυτό είναι πραγματικότητα, δε μπορεί να σε αμφισβητήσει καμία διάταξη και κανένας Νόμος όπως και να ναι. Θα πας σε ένσταση, θα πας σε προσφυγή, θα πας σε ενδικοφανή, θα δικαιωθείς. Δεν υπάρχει περίπτωση καμία.

Ερώτηση: Άρα η διάταξη στην ουσία είναι (διακοπή)

Απάντηση: Δε μπορεί καμία διάταξη να σε αμφισβητήσει σε αυτό που βλέπεις με τα μάτια σου. Παράδειγμα, κλασσική ερώτηση είναι από όλους τους αγρότες πόσο πετρέλαιο να βάλω ότι ξόδεψα φέτος; Κλασσική ερώτηση σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της Ελλάδος. Ή πόσα να σου φέρω; Απάντηση: φέρε μου όσα θες. Θα το περάσεις; ναι! Και 1,000,000 λίτρα να μου φέρεις, εγώ θα στα περάσω. Ναι και άμα γίνει έλεγχος τι θα γίνει μετά; Α. Απαντάω εγώ, όπως πρέπει να απαντά και ο κάθε λογιστής. Εγώ αυτό που θα μου φέρεις, πρέπει να δω εάν μπορώ να το περάσω. Τι είναι αυτό, πετρέλαιο; Μάλιστα. Είναι σύννομο, δηλαδή είναι κάτω από 500 ευρώ ή αν είναι πάνω από 500 ευρώ, είναι πληρωμένο με το προβλεπόμενο τρόπο; Μάλιστα. Άρα, λοιπόν, εγώ αυτό το περνάω. Το εάν το ξόδεψες ή όχι και πού, θα απολογηθείς εσύ γι' αυτό και θα πρέπει να το διευκρινίσεις εσύ αυτό. Οι περισσότεροι συνάδελφοι μας τι κάνουν; Σου λένε μη το φέρνεις, δε μπορώ να το περάσω. Δε πρέπει να πεις δε μπορώ να το περάσω. Περνάμε τα πάντα. Καναπέ γωνία, τηλεόραση 50άρα κλπ. Play station. Ότι θέλεις. Περνάμε τα πάντα. Γάμο, βαφτίσια. Η τεκμηρίωση είναι του πελάτη. Άρα πρέπει να ξεκαθαρίσεις το τοπίο στο μυαλό σου και στο πελάτη σου ότι το κύριο είναι πως το τεκμηριώνω στη πράξη και καθαρίζεις στο συνομιλητή σου απέναντι ότι ποια είναι δικά σου και ποια δικά μου! Απλά τα πράγματα.

4) Πολύ ωραία. Ποια ή ποιες θεωρείτε ως σημαντικότερες αλλαγές της τελευταίας πενταετίας στο φορολογικό σύστημα των αγροτών;

Απάντηση: Κατ' αρχάς το γεγονός της εφαρμογής των εσόδων – εξόδων. Μεγάλο κομμάτι, μια τεράστια αλλαγή για τους αγρότες. Κατά τη προσωπική μου άποψη, αυτό θα έπρεπε να το είχαν κάνει νωρίτερα. Όσοι μπήκαν σε αυτή τη διαδικασία δε βγήκαν χαμένοι μέσω μακροπρόθεσμα. Δηλαδή, δε μπορεί να είσαι ένας μεσαίος αγρότης στη περιοχή μας, στο κάμπο γενικότερα, μια μέτρια καλλιέργειά είναι 100 με 200 στρέμματα. Ανάλογα βέβαια και με το είδος καλλιέργειας. Αυτή είναι μια μικρή προς μέτρια. Υπάρχουν για παράδειγμα είδη καλλιέργειας όπως η λεβάντα που με 30 στρέμματα καλλιέργειας βγάζουν πέραν του δέοντος. Δεν έχει λογική να είσαι εκτός βιβλίων για εμένα. Αυτό που αρχικά φαντάζομαι το λένε πολλοί ότι αν εγώ μπω σε βιβλία, πληρώνω το λογιστή παραπάνω, ένα κάνεις σήμερα κουβέντα για 500 ευρώ έχεις μπροστά ένα deadline. Κάποτε τελειώνει. Γεια σας! Το να είσαι 70 και να κάνεις κουβέντα, το καταλαβαίνω. Το να είσαι 40 και να μην έχεις βιβλία είναι

απαράδεκτο κατά τη ταπεινή μου άποψη! Άρα λοιπόν το βασικό κομμάτι είναι αυτό. Αυτή όλη η μεγάλη αλλαγή. Το δεύτερο κομμάτι δεν έχει να κάνει με νόμους. Έχει να κάνει με το θέμα ότι έπρεπε να αλλάξει στην πράξη ο τρόπος σκέψης των αγροτών. Μόνο που εδώ παρότι ξέρουμε και έχουμε αποδείξει όλα αυτά τα χρόνια ότι υποστηρίζουν το κομμάτι των αγροτών γενικότερα είτε σε υπουργεία είτε, θέλω να πω ότι αναφέρομαι και σε αγροτικά έντυπα ,περισσότερο και από τους ίδιους τους συνδικαλιστές τους. Θεωρώ ότι οι αγρότες είναι από τους πιο έξυπνους επιχειρηματίες, εξόχως έξυπνοι διότι όταν ένας άνθρωπος με 2-3 φορές εισπραξη το χρόνο, καλείται να διαχειριστεί και διαχειρίζεται καθημερινές πληρωμές (Πληρώνεσαι Οκτώβριο-Δεκέμβριο από την επιδότηση και Ιούλιο Αύγουστο το σιτάρι και Οκτώβριο-Νοέμβριο το βαμβάκι) ή αντίστοιχα αν είσαι κτηνοτρόφος πας με το γάλα το μήνα κλπ. Αυτό λοιπόν το κομμάτι που έχεις 1,2,3 πληρωμές το χρόνο καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου έχεις τα φροντιστήρια, έχεις τα παιδιά σου, έχεις τα εφόδια σου , έχεις τις ζημιές σου, τις αβαρίες σου, έχεις τα χίλια μύρια όσα, δε πληρώνεσαι και καλείσαι όλο το χρόνο να τα διαχειριστείς. Αυτό είναι ικανότητα. Άρα κανείς αγρότης δεν είναι ηλίθιος. Είναι όλοι πανέξυπνοι. Γι' αυτό είναι μακράν κορυφαίοι καλύτεροι επιχειρηματίες σε σχέση με τους βιομηχάνους, σε σχέση με τους βιοτέχνες, σε σχέση με πολλούς καλούς επιχειρηματίες. Γιατί όμως αφού είναι έτσι , δεν έχουν πετύχει; Γιατί δεν έχουν μάθει να χρησιμοποιούν τη λέξη εμείς. Αν βάλεις σε ένα τραπέζι δέκα βαμβακοπαραγωγούς και καθίσεις να το παρατηρήσεις, στο τέταρτο εάν είναι φυσιολογικοί δε θα τσακωθούν. Θα αρχίσουν να υψώνουν τη φωνή γιατί θεωρούν ότι ο καθένας από αυτούς είναι ο καλύτερος καλλιεργητής από όλους. Στη πορεία για να πείσουν τους άλλους εννιά ,ο καθένας από τους 10 θα αρχίσει να υψώνει λίγο τη φωνή και να ανεβάζει και τα κιλά. Και μετά από μισή ώρα θα δεις ότι η χαμηλότερη παραγωγή που βγήκε φέτος είναι 800 κιλά το στρέμμα (γέλιο) βαμβάκι. Ενώ 800 κιλά το στρέμμα παίρνει ένα κακό χωράφι καλαμπόκι. Έτσι; Είναι της λογικής δυστυχώς, δεν έχω κατσίκα να ψοφήσει η κατσίκα του γείτονα. Δεν είναι έτσι. Αυτό για εμένα είναι το βασικό που εξ αιτίας του δεν έχουν πετύχει ούτε τα συνεταιριστικά σχήματα , ούτε ομάδες παραγωγών (ακόμα,). Πιστεύω ότι έτσι όπως πάνε τα πράγματα είναι δεδομένο ότι αργά ή γρήγορα η παραγωγή θα πρέπει να πουληθεί μέσα από τα συνεταιριστικά σχήματα, ότι αργά ή γρήγορα εκεί θα πάμε. Και όποιος το καταλάβει νωρίτερα, τόσο καλύτερα θα είναι. Και εκεί , σ αυτό το σημείο θα έπρεπε να δώσει βάση η φορολογική διοίκηση για να δώσει το κίνητρο.

5) Πιστεύετε ότι η χώρα μας θα ήταν εφικτό να κατασταλάξει σε μία σταθερή φορολογική κλίμακα για τον αγροτικό τομέα; Και αν ναι θα βοηθούσε αυτό την οικονομία της χώρας μας; Αν πάλι όχι, γιατί;

Απάντηση: Όχι. Δεν υπάρχει γιατί, είναι μαχαίρι (γέλιο)!. Τη χώρα μας την αγαπάνε σε όλο το κόσμο γιατί η χώρα είναι αυτή που είναι. Όλοι την επικαλούνται, ξεκινώντας από Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη, οι υποτιθέμενες προοδευτικές χώρες, Σκανδιναβία, Γερμανία, Ολλανδία κλπ. Όλοι αυτοί, λοιπόν, 11 μήνες δουλεύουν σαν τους σκύλους, ή μάλλον σαν τους σκύλους δουλεύουμε εμείς. Αυτοί δουλεύουν με τα κεφάλια κάτω ήθελα να πω, Και έρχονται 30 ημέρες εδώ, για να γίνουν ό,τι πιο απαίσιο υπάρχει στο κόσμο τούτο. Εάν λοιπόν χώρα μας ήταν Νορβηγία, Δανία, Ιρλανδία, θα κάθονταν στη δική τους χώρα. Το λάθος λοιπόν για εμένα, είναι που η εκάστοτε Διοίκηση προσπαθεί με έναν ομολογουμένως αποτυχημένο τρόπο 100% , να κάνει την Ελλάδα Δανία, Νορβηγία κλπ. μη γνωρίζοντας ενδεχομένως ότι στην ουσία θα ΥΠΟ πολλαπλασιαστεί ο τουρισμός , γιατί αυτοί έρχονται ακριβώς επειδή υπάρχει διαφορετικότητα στη χώρα. Αυτό όσον αφορά ένα πρακτικό κομμάτι. Προφανώς και μια σταθερή πολιτική βοηθά όλο το κόσμο. Τραβώντας το λίγο πιο πολύ θα έλεγα ότι ένα εφαρμόζονταν και θέλω να πιστεύω ότι δεν έχω άδικο, η λογική των εσόδων-εξόδων σε όλους, στην ανάγκη να μειώσω εγώ από τα φορολογητέα μου , καθαρά σαν φυσικό πρόσωπο, θα υποχρέωνα όλους αυτούς εδώ να μου δώσουν απόδειξη. Άρα το κράτος θα έπαιρνε από εκεί από μέσα τα έσοδα. Και καθιστάς τη φοροδιαφυγή ασύμφορη, εφαρμόζοντας χαμηλούς συντελεστές.. Γιατί δηλαδή η Βουλγαρία να έχει 10% , η Κύπρος 12,5; Γιατί να έχει 29% το Κιλκίς και μπαίνοντας μέσα στα 40 χλμ. να βάζεις βενζίνη με 0,90€ και τα Σκόπια να έχουν 12%; Δε το καταλαβαίνω επίσης. Με αποτέλεσμα να πηγαίνουν όλοι απέναντι. Αν είναι λάθος το σκεπτικό μου, ας έρθει κάποιος να μου πει ότι Κύριε Παπαδημητρίου δεν είναι έτσι γι' αυτό το λόγο. Αυτό το λόγο, εγώ δε τον είδα.

6) Με την ενασχόληση σας με τα φορολογικά του αγροτικού τομέα , διαπιστώσατε οποιεσδήποτε διαφορές στα έσοδα των αγροτών και της οικονομίας της χώρας μας με τις συνεχόμενες αλλαγές του φορολογικού συστήματος μέσα στη τελευταία δεκαετία;

Απάντηση: Κοιτάζτε να δείτε, είναι γεγονός ότι το κομμάτι των επιδοτήσεων παίζει σημαντικό ρόλο στο κομμάτι αυτό. Είναι ένα ποσό 3 με 3,5 δις το χρόνο που είναι

από αυτή τη διαδικασία. Η Λάρισα και η Καρδίτσα είναι ο τρίτος και ο τέταρτος νομός εάν θυμάμαι καλά σε επίπεδο Ελλάδος, με την είσπραξη των περισσότερων επιδοτήσεων. Οι Σέρρες είναι πρώτες αν θυμάμαι καλά με νομίζω 65.000.000. Μετά είναι το Ηράκλειο, μετά η Λάρισα και μετά η Καρδίτσα. Η Καρδίτσα πρέπει να παίρνει 35 με 38.000.000. Καταλαβαίνετε ότι χωρίς την είσπραξη των επιδοτήσεων, υπάρχει θέμα μεγάλο. Το πρόβλημα για εμένα και το λυπηρό για όλα αυτά τα χρόνια είναι το ότι το θέμα των επιδοτήσεων έχει πέσει στο τραπέζι από το 2002, όπου οι πολιτικοί τότε, πολιτικοί αλλά και πολιτική, είχαν αποφασίσει και είχε αποφασιστεί να κοπούν κάποιες καλλιέργειες, γιατί έπρεπε να πάνε σε κάποια νέο εισερχόμενα κράτη και πάλι ως κίνητρο τις επιδοτήσεις με τα ιστορικά επίπεδα 99-2001 για να μπορέσεις να μετά κυλιστείς σε άλλου είδους καλλιέργεια. Άλλωστε αυτό ήταν ένα είδος ενίσχυσης. Σήμερα, 20 χρόνια σχεδόν μετά, πολλοί περιμένουν την επιδότηση για να ζήσουν, πολλοί λένε χωρίς την επιδότηση είμαστε μέσα, και εγώ λέω ο «κακός» ότι αν είσαι μέσα 20 χρόνια μετά και περιμένεις την επιδότηση για να ζήσεις, προφανώς έχεις αποτύχει σαν επαγγελματία, σαν αγρότη, σαν άνθρωπο. Και απαντάνε: Μα η τιμή... Και λέω εγώ ποια τιμή; Βλέπεις μια δε βγαίνεις, δύο δε βγαίνεις.. Και με ρωτάνε και τι να κάνω; Τώρα που είσαι 65 προφανώς τίποτα. Πριν που ήσουν 45. Όταν έχεις στο μυαλό σου μια διαδικασία του οπ, εδώ πέρα τι γίνεται, αλλάζει το τοπίο. όλα αλλάζουν, να κάνουμε διάλογο. Τότε που ήσουν νεότερος, που είχες την όρεξη. Αυτό είναι μία σκέψη. Έτσι; Σαφώς δεν είναι έτσι 100%. Δεν εφαρμόστηκε ποτέ σωστή πολιτική από το ίδιο το κράτος. Πάντα ήταν η λογική του να κάνουν άγραν ψήφον. 100%. Ποτέ κανείς δε σκέφτηκε αυτό το κομμάτι. Και το γεγονός τέλος ότι βρισκόμαστε στο ίδιο κομμάτι όπως τη δεκαετία του 80, όπου ήμουν εγώ μαθητής, όπου ήταν όλοι με τις σημαίες και κυκλοφορούσαν λέγανε για τα κόμματα, δείχνει ότι μάλλον δεν έχει αλλάξει τίποτα ακόμη σε αυτή τη διαδικασία. Κλείνοντας λοιπόν αυτή την ερώτηση, έχω να πω ότι μονίμως λέμε τι κάνει το κράτος για εμάς. Υπάρχει βέβαια και η λογική του τι κάνω εγώ για το κράτος. Δηλαδή ας κάνω κάτι και εγώ. Δηλαδή, αν περάσουν 10 άτομα και πετάξουν το χαρτί κάτω, πρέπει να το πετάξω και εγώ; Ας το πετάξω εγώ στο κάδο και που ξέρεις, μπορεί και ο από πίσω να το πετάξει και αυτός μέσα στο καλάθι. Σιγά σιγά, δηλαδή, δημιουργείται η συνείδηση. Είτε η κοινή είτε η φορολογική, είτε η οποιαδήποτε.

7) Σε σχέση με τα φορολογικά συστήματα των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε, θεωρείτε ότι η Ελλάδα υστερεί ή υπερτερεί στο τομέα των φορολογικών;

Απάντηση: Κοιτάζετε , η Ελλάδα σε καμία περίπτωση δε στερείται Νόμων. Στερείται εφαρμογής. Και ακόμη περισσότερο στερείται πολιτικής βούλησης για την εφαρμογή των Νόμων. Επομένως όπου έχει γίνει κάτι καλό, δεν έγινε επειδή είχαν καλύτερους Νόμους, αλλά επειδή υπήρχε πολιτική βούληση. Στην Ελλάδα ισχύει το <<Μαυρογιαλούρειο Σύμπλεγμα>>. Δηλαδή στην Ελλάδα 40 χρόνια μετά, το Μαυρογιαλούρειο δείχνει πιο επίκαιρο από ποτέ. Και δε βλέπω να έχει αλλάξει τίποτε. Τραγική διαπίστωση είναι ότι όταν συντάχθηκε η αιτιολογική έκθεση για το Νομοσχέδιο των Συνεταιρισμών, τώρα, βγήκε η αιτιολογική έκθεση που έλεγε στο άρθρο 1 αναφέρει αυτό, στο άρθρο 2 αυτό κλπ , 37 στο σύνολο. Μπαίνοντας όμως μέσα στο σύστημα του open book , στο σύστημα δηλαδή που είναι η διαβούλευση, που λένε για να μπει ο κόσμος να κάνει τα σχόλια του κ.λ.π , έχοντας στη μια μεριά την αιτιολογική έκθεση και στην άλλη τη διαβούλευση ,τα μισά ήταν διαφορετικά τελείως. Δηλαδή ένα εγώ διάβαζα την αιτιολογική και έγραφα τα σχόλια μου επάνω σε αυτό, ήμουν εκτός θέματος. Αναγκάστηκα λοιπόν πήγα επάνω στο σύστημα , διάβαζα τα άρθρα και σημείωνα επάνω μια μια τις αλλαγές. Αυτό τώρα το νομοσχέδιο μόλις θα φύγει, με τα άρθρα κλπ , με τις παρατηρήσεις που θα προστεθούν ή που δε θα προστεθούν, θα πάει στο υπουργείο. Αν δείτε λοιπόν το νομοσχέδιο όταν πάει στη Βουλή και ψηφίζεται, έχει χαρτάκι και έχει και στυλό όπως κάνουμε το γράμμα το κυκλάκι οι δικηγόροι και γράφουνε εκεί πέρα <<και θα μπει αυτό>> και προστίθεται εκείνο. Δηλαδή ακόμη και εκεί στο διάδρομο,. Άρα λοιπόν αυτό το πράγμα ότι γίνεται όχι στη διαβούλευση αλλά στο γόνα, στους διαδρόμους οι προσθήκες, δε φέρει τιμή για κανέναν. Επομένως συμπερασματικά, νόμοι υπάρχουν. Πολιτική βούληση δεν υπάρχει.

8)Η Κοινή Γεωργική Πολιτική πιστεύετε ότι συνέβαλλε σε ένα καλύτερο «φορολογικό» μέλλον για τους αγρότες;

Απάντηση: Θα μπορούσα να το πω ότι όντως έτσι ήτανε εάν υπήρχε πράγματι βούληση από αυτούς που τη συνέταξαν και από αυτούς που την υλοποίησαν, σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, με σκοπό όχι ίδιον όφελος. Επειδή λοιπόν όλο αυτό ήταν ιδιοτελής πολιτική και δε συμβαίνει μόνο στην Ελλάδα αυτό δυστυχώς, συνέβαλλε απλώς στο να πάνε μερικά χρόνια παραπίσω, να ζήσουν κάποιοι άνθρωποι έστω και με το τεμπέλικό τρόπο κατά πολλούς. Φαντάζομαι έχετε ακούσει να λένε "Τι ανάγκη έχετε εσείς οι αγρότες;" Ενώ δεν είναι έτσι. Αρκεί να αναλογιστείς ότι ξεκινάς τη

καλλιεργητική ζώνη το Φλεβάρη και μέχρι τον Οκτώβρη λες θα πάρω τα λεφτά από τη κάρτα του αγρότη, πάρτα και βάλτα από την επιδότηση και γυρνά; Τον Οκτώβρη και τελικά δεν έχεις τίποτε. Και ξανά πάλι από την αρχή. Και ενώ θα μπορούσες να έχεις πάλι μια δυναμική να κάνεις μια διαπραγμάτευση με έναν έμπορο για μια καλύτερη τιμή, πας ξεβράκωτος κυριολεκτικά , λες δώσε μου μια προκαταβολή και ότι βγάλω πάρτο. Και ο άλλος σου δίνει ότι τιμή θέλει μετά. Άρα συνέβαλλε στο να είναι σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο αλλά δυστυχώς ο τρόπος που δόθηκαν και δίνονται οι επιδοτήσεις δεν είναι ο προβλεπόμενος που θα μπορούσε να βοηθήσει. Δε συνέβαλλαν όπως έπρεπε. Δηλαδή θα έπρεπε να δίνονται οι επιδοτήσεις και να ελέγχονται. Να ελέγχονται αυτοί που τις παίρνουν, τι ακριβώς έχουν κάνει. Δεν υπάρχουν όρια, να μη το πω περιορισμοί ότι θα κάνεις αυτό με αυτό τον τρόπο και αν δε το κάνεις κόβεται για να αναγκάσεις κάποιον να το ακολουθήσει.

9) Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις άλλαξαν και τον τρόπο φορολογικού χειρισμού των αγροτικών επιδοτήσεων-ενισχύσεων. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με το μέτρο αυτό; Τι πιστεύετε ότι προσέφερε ακριβώς στα κρατικά έσοδα και ποιες οι ενδεχόμενες συνέπειες στους αγρότες;

Απάντηση: Μέχρι 31/12/2013 υπήρχε μια φορολόγηση με το στρέμμα, η οποία δεν ανταποκρινόταν σε καμία περίπτωση στη πραγματικότητα. Υπήρχε μια ενδεικτική τιμή , τα έσοδα ήταν πολύ παραπάνω. Λιγότερα τα έξοδα, πιο χαμηλό το κόστος, όλα καλά. Από το 14 αλλάζουν άρδην τα πράγματα με το εξής παράδοξο: Το 14, λοιπόν, ήταν η χρονιά εσόδων-εξόδων. Μαθημένοι από τα προηγούμενα χρόνια όπου δεν έπαιζαν ρόλο τα έξοδα, εμφανίστηκαν με ένα τεράστιο καθαρό φορολογητέο εισόδημα και πλήρωσαν φόρο. Το 2015, υποψιασμένοι, άρχισαν να παίρνουν έξοδα από παντού και να εμφανίζουν μια τεράστια ζημιά. Δηλαδή και στις δύο χρονιές τα έξοδα δεν ήταν πραγματικά στην αποτίμηση. Θεωρώ ότι σωστά κινείται έτσι όπως κινείται ο τρόπος φορολόγησης, σωστά ένα μεγάλο κομμάτι είναι αφορολόγητο γιατί η επιδότηση είναι είναι ένα είδος βοήθειας. Ένα είδος κινήτρου να κάνω και κάτι. Το λάθος γίνεται εκεί που λέμε απλά να τη πάρω. Θα έπρεπε εκεί να υπάρχει ένας έλεγχος. Υπάρχουν για παράδειγμα σήμερα πολλοί που καλλιεργούν στο όνομα του παππού, ενώ ο παππούς δε καλλιεργεί. Δε μπορεί ο παππούς να πάρει την επιδότηση. Γιατί να πάρει την επιδότηση; Και σου λένε ναι αλλά εγώ την είχα για ώρα ανάγκης. Και τι καλλιεργείς; Θα έπρεπε λοιπόν από χρόνια πριν να υπάρχει σύνδεση της

επιδότησης με τη παραγωγή. Καλλιεργείς; Κρατικό απόθεμα με ποσοστά ανά περιοχή,. Καλλιεργείς κύριε; Θα πάρεις επιδότηση. Δε καλλιεργείς, δε θα πάρεις. Φτάνουμε σε ένα σημείο να έχουμε από τα 100 στρέμματα καλλιέργειας τα 50 να είναι έτοιμο είδος καλλιέργειας ,να παίρνεις επιδότηση 20.000 αλλά να μη κάνεις τίποτε απολύτως. Δεν είναι δουλειά αυτή! Η οποία επιδότηση πας και λες να κάνω και μια αγορά σε πάγιο εξοπλισμό; Χαλάλι. Αξίζει το κόπο. Μα αν δε κάνω και απλά τρώω τα λεφτά, τι γίνεται; Και μετά ξανά πάλι του χρόνου σε βαμβάκι σιτάρι κλπ. Άρα σωστά υπάρχει το αφορολόγητο. Πρέπει να υπάρχει το αφορολόγητο, να υπάρχει σύνδεση με τη παραγωγή και ένας καλύτερος ελεγκτικός μηχανισμός για καλύτερο τρόπο ή πίεση αν θέλετε του σε επιδοτώ, άρα πρέπει να σε ελέγξω κιόλας.

10)Ως τελευταία ερώτηση θα ήθελα αν μπορείτε να μας προτείνετε ενδεικτικά οποιαδήποτε φορολογική μεταρρύθμιση με την οποία τόσο τα έσοδα των αγροτών όσο και τα κρατικά έσοδα θα ήταν ανοδικά.

Απάντηση: Ξεκινάω με τους Συνεταιρισμούς. Οι Συνεταιρισμοί πρέπει να γίνουν ευέλικτοι. Ήδη το Υπουργείο ψήφισε Νομοσχέδιο που αλλάζει την υποχρεωτική συμμετοχή από 20 σε 10%. Είναι καλό. Κάπου διάβασα ένα σχόλιο και ειδικά τώρα 3 μέρες αυτό το ξεψάχνισα, έλεγε κάποιος να μείνει στο 20 γιατί άμα είναι έτσι η κάθε οικογένεια θα κάνει και ένα Συνεταιρισμό. Και; Λέω εγώ. Και λοιπόν τι σε χαλάει; Ας κάνει κάθε μια οικογένεια δικό της Συνεταιρισμό. Τι πειράζει; Πρέπει, δηλαδή, να τονιστούν τα Συνεταιριστικά σχήματα, να δοθεί φορολογικό κίνητρο. Ποια είναι η φορολογία σήμερα σε εσένα ως άτομο; Είναι 22%. Ωραία! Εάν εγώ και εσύ συμμετάσχουμε σε ένα Συνεταιριστικό σχήμα ως αγρότες και τη παραγωγή που την έχουμε στο 80% ,τη κάνουμε 100 η 85% , δηλαδή ό,τι πουλάμε να φεύγει μέσα από τον Συνεταιρισμό, θα έδινα εγώ ένα επιπλέον 5% στη φορολογία. Δηλαδή να με αναγκάζεις έμμεσα ότι ξέρεις, για να κερδίσεις πρέπει να πας εκεί. Χρειάζεται αυτό κατά την άποψη μου .Σημαντικό γιατί πάμε έτσι και αλλιώς σε μορφή Συνεταιριστικών σχημάτων. Το ζήτημα για εμένα είναι να κατανοήσουμε να πάμε μόνοι μας και όχι αναγκαστικά. Γιατί τότε θα τρέχουμε από κοντά και δε θα φτάνουμε.

Στο σημείο αυτό η συνέντευξη έλαβε τέλος, αφού ο κύριος Παπαδημητρίου δήλωσε διαθέσιμος για οτιδήποτε περαιτέρω χρειαστεί από άποψη διευκρινίσεων. Τον

ευχαρίστησα και τον ευχαριστώ θερμά για το χρόνο του και για την απόλυτη προθυμία του. Με το τέλος της συνέντευξης, φτάνουμε και στο τελικό κομμάτι της εργασίας Ακολουθεί, λοιπόν, το συμπέρασμα από την όλη εργασία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία, έγινε προσπάθεια να γίνουν αντιληπτές οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις του αγροτικού τομέα με τη πάροδο των ετών. Περιγράφηκαν οι ορισμοί των φόρων, της φορολογίας και των φορολογικών μεταρρυθμίσεων, καθώς και οι έννοιες που αφορούν τους αγρότες επαγγελματίες.

Το φορολογικό καθεστώς των αγροτών από το 1994 μέχρι και το 2013, υπήρξε ευνοϊκό. Οι πινάκες προσδιορισμού φορολογητέου εισοδήματος ανά στρέμμα καθόριζαν το ποσό των αγροτικών κερδών, ανεξαρτήτως της ποσότητας παραγωγής. Αυτό είχε ως συνέπεια τα έσοδα τους να μην ανταποκρίνονται στη πραγματικότητα. Επίσης, το σύνολο των εξόδων τα έτη αυτά για την οποιαδήποτε καλλιέργεια, ήταν λιγότερο σε σχέση με τις σημερινές απαιτήσεις οποιασδήποτε καλλιέργειας.

Με την εισαγωγή, όμως του Ν.4172/2013 και την εφαρμογή του από 01/01/2014, το φορολογικό τοπίο των αγροτών αλλάζει. Καταργήθηκαν οι αντικειμενικοί συντελεστές φορολόγησης και πλέον "μπαίνουμε" στο λογιστικό σύστημα, δηλαδή στο «εσόδων-εξόδων». Αγρότες πάνω από ένα αριθμό εσόδων και με προϋποθέσεις που ορίζει ο Νόμος, όπως ποσό επιδοτήσεων και καθαρών πωλήσεων, εντάσσονται σε λογιστικά βιβλία. Το σύστημα αυτό, δεν αφήνει ανεπηρέαστους και τους αγρότες ειδικού καθεστώτος, οι οποίοι μπορεί να μην κρατούν βιβλία ή να μη καταθέτουν περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ για τις συναλλαγές τους, ωστόσο οι υποχρεώσεις τους δεν απέχουν και πολύ από αυτές του επαγγελματία αγρότη. Η ετήσια αποστολή των εξόδων τους, μέσω μιας ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής της Α.Α.Δ.Ε, αλλά και των εσόδων τους προαιρετικά, (τα οποία προέρχονται από τιμολόγια αγοράς που τους κόβουν οι επαγγελματίες αγρότες κανονικού καθεστώτος) τους φέρνει πιο κοντά στις υποχρεώσεις των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών.

Επιπλέον , η εφαρμογή του Νόμου αυτού, τη πρώτη χρονιά απέφερε περισσότερα έσοδα στο κράτος, διότι οι αγρότες, συνηθισμένοι από τα παλαιά καθεστώς φορολόγησης, δε συγκέντρωσαν αρκετά έξοδα για τη παραγωγή τους καθ ότι δεν ήταν «υποψιασμένοι» για τον ακριβή τρόπο φορολόγησης τους και για το ποσό που εν τέλει φορολογήθηκαν. Στη πορεία, όμως, της εφαρμογής του συστήματος και από την επομένη κιόλας χρονιά του 2015, άρχισαν να συλλέγουν αποδείξεις, ίσως και πέραν του πραγματικού, με αποτέλεσμα και τις δύο χρονιές τα έξοδα τους να μην είναι πραγματικά. Και τις δύο αυτές χρονιές 2014-2015 , αντιμετωπίστηκαν όπως και οι υπόλοιποι επαγγελματίες, δηλαδή, χωρίς να έχουν αφορολόγητο. Με τη διαφορά όμως του μειωμένου συντελεστή φορολόγησης 13% έναντι του 22 των υπολοίπων και κατά συνέπεια και της μειωμένης προκαταβολής φόρου. Στη πορεία και από το φορολογικό έτος 2015, το καθεστώς γίνεται πιο ευνοϊκό. Τα εισοδήματα του έτους αυτού, φορολογούνται με τη κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων με αποτέλεσμα την ύπαρξη πλέον ενός ποσού ως αφορολόγητου. Για δε το έτος 2016, οριστικοποιήθηκε πλέον ότι φορολογούνται ως μισθωτοί με τις ανάλογες, όμως, επιβαρύνσεις της κλίμακας αυτής για ποσά άνω των 20.000 ευρώ.

Όσον αφορά τώρα το κομμάτι των Συνεταιρισμών, η υλοποίηση τους ή η διατήρηση τους , είναι δύσκολη διότι δε συνδέονται τα Νομοσχέδια με τη πράξη. Η σύνδεση αυτή είναι απαραίτητη για τη σωστή εφαρμογή των νόμων και για μια αποτελεσματικότερη και ορθότερη φορολόγηση.

Εκτός , όμως, από τα έσοδα από πωλήσεις αγροτικών προϊόντων ή υπηρεσιών, υπάρχουν και τα έσοδα από αγροτικές επιδοτήσεις-ενισχύσεις. Το είδος αυτό των εσόδων, οφείλεται στην εφαρμογή της Κ.Γ.Π, η οποία υπέστη και αυτή αρκετές μεταρρυθμίσεις με τη πάροδο των ετών. Όσον, λοιπόν, αφορά το κομμάτι των επιδοτήσεων- ενισχύσεων, αλλάζει και εκεί ο λογιστικός τρόπος αντιμετώπισης τους. Πλέον η βασική ενίσχυση υπόκειται σε φορολογία από το πρώτο ευρώ, ενώ ενισχύσεις πράσινες και συνδεδεμένες με τη παραγωγή φορολογούνται για ποσό άνω των 12.000 ευρώ. Κατά συνέπεια προστίθενται στα γενικότερα έσοδα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, με αποτέλεσμα την αύξηση του καθαρού φορολογητέου ποσού. Τα δε ποσά των ενισχύσεων που δε φορολογούνται, καταχωρούνται σε ειδικό κωδικό του εντύπου της φορολογικής δήλωσης και χρησιμοποιούνται για κάλυψη τεκμηρίων διαβίωσης. Ωστόσο, οι ενισχύσεις αυτές, παρ ότι αποτελούν ένα τεμπέλικο τρόπο

ύπαρξης εισοδήματος, προσφέρουν αξιοπρεπή διαβίωση στους αγρότες. Θα έπρεπε όμως να συνδέονται άμεσα με τη παραγωγή για να είναι πιο δίκαιη η κατανομή τους.

Για το έτος 2020 από την άλλη, προβλέπονται με το Νέο Νομοσχέδιο σημαντικές φορολογικές αλλαγές. Μειώνεται το ποσό φορολόγησης για τις πρώτες 10.000 ευρώ εισοδήματος, πράγμα το οποίο ευνοεί κατά πολύ έναν μέσο αγρότη, αλλά και όλους τους φορολογούμενους γενικότερα , είτε είναι επαγγελματίες είτε όχι.

Σε σχέση με τη φορολογία των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε ,διαπιστώσαμε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η Ελλάδα υστερεί έναντι των υπολοίπων χωρών, Ωστόσο , αυτό μπορεί να διορθωθεί διότι η χώρα μας δε στερείται Νόμων αλλά πολιτικής βούλησης εφαρμογής των Νόμων, σύμφωνα με το κύριο Παπαδημητρίου.

Εν κατακλείδι, η εφαρμογή του συστήματος εσόδων – εξόδων στους αγρότες αποτέλεσε τη σημαντικότερη και μεγαλύτερη φορολογική μεταρρύθμιση του τομέα. Έκανε τους αγρότες να σκεφτούν με περισσότερη φορολογική συνείδηση αλλά και τους επαγγελματίες λογιστές-φοροτέχνες να σκέφτονται πιο «πρακτικά» στην εφαρμογή των Νόμων του συγκεκριμένου τομέα. Αυτό που προτείνεται για μελλοντική εφαρμογή ως φορολογική μεταρρύθμιση , είναι η άμεση σύνδεση των επιδοτήσεων με τη παραγωγή και η ύπαρξη περισσότερων Συνεταιρισμών. Έτσι με αυτό τον τρόπο υπερισχύει προωθείται το εμείς έναντι του εγώ. Διότι μια συλλογική και ομαδική προσπάθεια, επιφέρει καλύτερα αποτελέσματα απ όλες τις απόψεις και σε όλους τους τομείς..

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Βιβλιογραφία Έντυπη

- Φ. Αριστείδης, *Φορολογική Λογιστική-Φορολογία εισοδήματος Φυσ&Νομικών Προώπων* (σσ. 23-28,181-184). Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
- Νιφορόπουλος Κ.-Παπαδημητρίου Γ. (2017). Φορολογικός και Λογιστικός Σύμβουλος Αγρότη. Στο Ν. Κ.-Π. Γ., *Φορολογικός και Λογιστικός Σύμβουλος Αγρότη* (σ. 880). Αθήνα: Εκδόσεις Ριολος.
- Νιφορόπουλος Κ.-Παπαδημητρίου Γ. (2018). *Φορολογικός και Λογιστικός Σύμβουλος Αγρότη* (σ. 120). Αθήνα: Εκδόσεις Ριολος.
- Νιφορόπουλος Κ.-Παπαδημητρίου Γ. (2017)., *Φορολογικός και Λογιστικός Σύμβουλος Αγρότη* (σ. 80). Αθήνα: Εκδόσεις Ριολος.
- Νιφορόπουλος-Παπαδημητρίου. (2019). Φορολογία Αγροτών. *Agrenda*, σελ42.
- Νιφορόπουλος-Παπαδημητρίου. (2017). Φορολογία Αγροτών. *Agrenda*,σελ28.
- Παύλου, Χ. (2012). *Δηλώστε έξυπνα 2012*. Αθήνα: Εκδόσεις Σακκούλα. σελ 58.
- Π.Ο.Ε Δ.Ο.Υ, . (2014, Απρίλιος 1). Φορολογική Επιθεώρηση. *Οδηγος συμπλήρωσης δηλώσεων 2014, 1(772), ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ*, 847. ΑΘΗΝΑ, ΑΤΤΙΚΗΣ/ΑΘΗΝΑ, ΑΘΗΝΑ: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.

Άρθρα σε εφημερίδες

- Νιφορόπουλος-Παπαδημητρίου. (2019). Φορολογία Αγροτών. *Agrenda*, 42.
- Νιφορόπουλος-Παπαδημητρίου. (2017). Φορολογία Αγροτών. *Agrenda*, 28.

Ηλεκτρονικές Πηγές

Γαλανακη Α. (2019). *www.ornithologiki.gr*. Ανάκτηση από *www.ornithologiki.gr*:
http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?aID=1226

Commision, E. (2003, 1). *europa.eu*. Ανάκτηση από *www.europa.eu*:
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/el/lvb/160023.htm>

Massot A., A. (2019, Μάιος 1). Τα μέσα της ΚΓΠ και οι μεταρρυθμίσεις τους (θεματολογικό δελτίο για την Ε.Ε). *Τα μέσα της ΚΓΠ και οι μεταρρυθμίσεις τους*. ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ.

ΟΡΕΚΕΡΕ. (2015, ΜΑΙΟΣ 10). Ανάκτηση από *www.opekepe.ge*:
<https://www.opekepe.gr/images/olddata/doc/June2010/%CE%91%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B3%CE%AD%CF%82%20%CE%95%CE%91%CE%952015%20&%20%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B4%CE%B5%CE%B4%CE%B5%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CF%82%20%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CF%83%CF%87%CF%8D%CF%83%CE%B5%CE%B9%>

taxheaven. (2013, 1). Ανάκτηση από *www.taxheaven.gr*:
<https://www.taxheaven.gr/law/4172/2013>

taxheaven, E. (2019, Δεκέμβριος 13). Η νέα κλίμακα φορολογίας εισοδήματος μισθωτών, συνταξιούχων για το 2020. Αθήνα, Αττική, Αθήνα, Ελλάδα.

taxisland. (2015). Ανάκτηση από *www.taxisland.gr*:
<https://www.taxisland.gr/forologiki-klimaka/xrhsh-2015/390-forologia-eisodhmatos-xrhshs-2015>

vaghelis (Επιμ.). (2012, 4 26). *www.taxheaven.gr*. (vaghelis, Παραγωγός) Ανάκτηση από *www.taxheaven.gr*: <https://www.taxheaven.gr/acforum/files/file/1323-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-2012-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B7-2011/>

www.europa.eu. (2019). *www.europa.eu*. Ανάκτηση από *www.europa.eu*:
www.europa.eu

www.taxheaven.gr. (2012, Απρίλιος 26). Ανάκτηση από *www.taxheaven.gr*:
<https://www.taxheaven.gr/acforum/files/file/1323-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-2012-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B7-2011/>

www2.deloitte.com. (2019, 4). Ανάκτηση από *www2.deloitte.com*:
www2.deloitte.com

Ανάπτυξης), Ε. κ. (2001-2003, 2). *www.ekpaa.gr*. Ανάκτηση από *www.ekpaa.gr*:
www.ekpaa.gr/documents/NCESD-GR-report/20012003.pdf

Γαλανάκη, Α. (n.d.). *Ελληνική Ορνιθολογική εταιρεία*. Ανάκτηση από
www.ornithologiki.gr: http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?aID=1226

ΕΕ, Ε. Α. (2012, 10 26). <https://eur-lex.europa.eu/>. Ανάκτηση από <https://eur-lex.europa.eu/>:
https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0010.02/DOC_2&format=PDF

ΕΚΠΑΑ. (2001-2003). *www.ekpaa.gr*. Ανάκτηση από *www.ekpaa.gr*:
www.ekpaa.gr/documents/NCESD-GR-report/20012003.pdf

Κορράντο Φράντσι. (2016, 1 29). Η κατάσταση των αγροτών στην Ιταλία-Οι ομοιότητες με την Ελλάδα. (Συνέντευξη στον/στην Γ. Δάβο, Συνέντευξη στον/στην)

Νικόλαος, Δ. (2016, 3 11). *planet-radio*. Ανάκτηση από <http://planet-radio.gr/%CE%B7-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A/>:
[http://planet-radio.gr/%CE%B7-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CF%8E%CE%BD-](http://planet-radio.gr/%CE%B7-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CF%8E%CE%BD-%)

%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-
%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A

<http://www.opengov.gr/ypaat/?p=2258>

www.taxspirit.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-NΟΜΟΘΕΣΙΕΣ

https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek/1994/a/fek_a_151_1994.pdf&t=d43dfe841abad7ac9b94bc0d9dba86f4

<http://www.hfsf.gr/files/legal/21.L4172am17.pdf>

Άρθρο 40 Άρθρο πρώτο ΝΟΜΟΣ 2238/1994

Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος

1. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει σε κάθε οικονομικό ή γεωργικό έτος, κατά περίπτωση και αποκτάται από την εκμετάλλευση μιας ή περισσότερων γεωργικών επιχειρήσεων κάθε είδους, όπως είναι οι αγροτικές, κτηνοτροφικές, πτηνοτροφικές, μελισσοκομικές, σηροτροφικές, δασικές, αλιευτικές κ.λπ..

2. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 28 εφαρμόζονται αναλόγως και στο εισόδημα αυτής της κατηγορίας.

Άρθρο 42 Άρθρο πρώτο ΝΟΜΟΣ 2238/1994

Προσδιορισμός καθαρού γεωργικού εισοδήματος

Σημ.:το άρθρο 42 **ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ** για εισοδήματα που αποκτώνται από 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά σύμφωνα με την παρ.2 άρθρου 4 Ν.4110/2013,ΦΕΚ Α 17/23.1.2013.

1. Ως καθαρό γεωργικό εισόδημα, από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα, στην περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., θεωρείται η πρόσοδος από το έδαφος, το κεφάλαιο και την εργασία, από τη συμμετοχή τους στην παραγωγική δραστηριότητα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, η οποία προσδιορίζεται με αντικειμενική μέθοδο.

Για τον προσδιορισμό αυτόν λαμβάνεται υπόψη το καθαρό γεωργικό εισόδημα, όπως αυτό υπολογίζεται με βάση τις καθιερωμένες αρχές της γεωργικής λογιστικής, ανά στρέμμα και είδος προϊόντος ή κατά κεφαλή και είδος εκτρεφόμενου ζώου ή κατά άλλη μονάδα παραγωγής για ειδικές περιπτώσεις, επί τον αριθμό των στρεμμάτων ή των εκτρεφόμενων ζώων ή των άλλων μονάδων παραγωγής ή συνδυασμό αυτών.

Για την εξειδίκευση της άνω αντικειμενικής μεθόδου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας καθορίζονται:

α) Τα προσδιοριστικά στοιχεία που διαμορφώνουν την πρόσοδο από το έδαφος, αφού συνεκτιμηθούν η συνολική έκταση, το σχήμα, η τοπογραφική κατάσταση, όπως κλίση και γενικά τα στοιχεία τα οποία καθορίζουν τη φυσική του παραγωγικότητα, όπως σύστασή εδάφους, γονιμότητα.

β) Τα στοιχεία που προσδιορίζουν την πρόσοδο από την εργασία, αφού συνεκτιμηθούν ο χρόνος απασχόλησης, η ηλικία, το φύλο, η ίδια ή ξένη απασχόληση.

γ) Τα στοιχεία που προσδιορίζουν την πρόσοδο από το κεφάλαιο, αφού συνεκτιμηθούν το μέγεθος, η μορφή αυτού, όπως έγγειες βελτιώσεις, γεωργικές κατασκευές, μηχανές, μόνιμες φυτείες.

δ) Η μέθοδος υπολογισμού των βασικών αυτών συντελεστών παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης.

ε) Κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

Σημ.:όπως τροποποιήθηκε με την παρ.7 άρθρ.7 Ν.3091/2002,ΦΕΚ Α 330/24.12.2002.

2. Ο προσδιορισμός του καθαρού γεωργικού εισοδήματος, για κάθε ημερολογιακό έτος, με αντικειμενική μέθοδο, γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία:Συνιστάται, στη Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος του Υπουργείου Οικονομικών, Επιτροπή Αντικειμενικού Προσδιορισμού του Γεωργικού Εισοδήματος (Ε.Α.Π. Γ.Ε.), αποτελούμενη από το Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Δημόσιας Περιουσίας, ως πρόεδρο και μέλη τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Φορολογίας Εισοδήματος ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους, δύο (2) ειδικούς επιστήμονες του Υπουργείου Γεωργίας με τους αναπληρωτές τους, που προτείνονται από την υπηρεσία τους, έναν (1) ειδικό επιστήμονα με τον αναπληρωτή του, που προτείνεται από την ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., δύο (2) ειδικούς επιστήμονες με τους αναπληρωτές τους, που προτείνονται από τις αγροτικές συνομοσπονδίες, ένα (1) μέλος του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού του Τμήματος Γεωργικής Οικονομίας του Γεωργικού Πανεπιστήμιου Αθηνών με τον αναπληρωτή του, που προτείνεται από το τμήμα αυτά και έναν (1) ειδικό επιστήμονα με τον αναπληρωτή του, που προτείνεται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος."Επίσης, συμμετέχει ως μέλος ένας υπάλληλος του κλάδου πληροφορικής - λογισμικού του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών, ο οποίος αναπληρώνεται από άλλον υπάλληλο του ίδιου κλάδου της ίδιας υπηρεσίας. Χρέη γραμματέα της Επιτροπής εκτελούν δύο εφοριακοί υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, αναπληρούμενοι από άλλους δύο εφοριακούς υπαλλήλους της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης.

Έργο της επιτροπής είναι η κατάρτιση πινάκων, που περιλαμβάνουν εκτιμήσεις του καθαρού γεωργικού εισοδήματος της παραγράφου 1, για όλα τα γεωργικά προϊόντα που παράγονται στην ελληνική επικράτεια, καθώς και εκτιμήσεις του αντιπροσωπευτικού ενοικίου, ανά στρέμμα ενοικιαζόμενης γεωργικής γης. Οι πιο πάνω εκτιμήσεις εξειδικεύονται κατά νομό, ζώνη καλλιεργούμενης έκτασης (πεδινή - ορεινή - ημιορεινή) και δυνατότητα άρδευσης η όποια άλλη διάκριση κρίνεται αναγκαία, λαμβάνοντας υπόψη ειδικούς συντελεστές, όπως συντελεστές ζώνης καλλιεργούμενης έκτασης, συντελεστές αρδευσιμότητας και όποιο άλλο στοιχείο

κρίνεται πρόσφορο από την επιτροπή με βάση δεδομένα προηγούμενων ετών, δεκτικά αξιολόγησης.

Η επιτροπή (ΕΑΠΓΕ) καταρτίζει οριστικούς πίνακες, μέχρι τέλους Ιανουαρίου κάθε έτους, αφού συνεκτιμήσει ανάλογους πίνακες, οι οποίοι έχουν καταρτισθεί από τις νομαρχιακές επιτροπές της επόμενης παραγράφου.

Σημ.: όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 άρθρ.22 Ν.2648/1998 Α 238/22.10.1998 και με την παρ.2 άρθρ.3 Ν.2390/1996 (Α 54).

3. Σε κάθε νομαρχία, στη Διεύθυνση Επιθεώρησης και Συντονισμού Δ.Ο.Υ., συνιστάται επιτροπή αποτελούμενη από επιθεωρητή της οικείας διεύθυνσης, που είναι αρμόδια για το νομό, ως πρόεδρο και μέλη τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του νομού, έναν (1) ειδικό επιστήμονα της Διεύθυνσης Γεωργίας της νομαρχίας, έναν (1) ειδικό επιστήμονα, που προτείνεται από την ένωση γεωργικών συνεταιρισμών της έδρας του νομού και έναν (1) ειδικό επιστήμονα, που προτείνεται από κάθε αγροτική ομοσπονδία του νομού, εκ περιτροπής κατ' έτος, όταν υπάρχουν περισσότερες της μιας ομοσπονδίες. Για τους παραπάνω ορίζονται και αναπληρωτές τους. Χρέη γραμματέα της επιτροπής εκτελεί φοροτεχνικός υπάλληλος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του νομού.

Έργο της επιτροπής είναι η οριστικοποίηση, σε επίπεδο νομού, πινάκων καθαρού εισοδήματος της παραγράφου 1.

Οι πίνακες αυτοί καταρτίζονται, με ευθύνη των Διευθύνσεων Γεωργίας, από διαθέσιμα λογιστικά στοιχεία γεωργικών εκμεταλλεύσεων, για όλα τα παραγόμενα γεωργικά προϊόντα του νομού, με βάση τις καθιερωμένες γεωργοοικονομικές μεθόδους και προσκομίζονται στην επιτροπή μέχρι 15 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Με ευθύνη του προέδρου της επιτροπής, η οριστικοποιημένοι πίνακες αποστέλλονται μέχρι 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους στην επιτροπή της παραγράφου 2.

Σημ.: όπως τροποποιήθηκε με την παρ.2 άρθρ.22 Ν.2648/1998 Α 238/22.10.1998.

4. Η επιτροπή της παραγράφου 2, σε περίπτωση που δεν έχει στη διάθεσή της πίνακες της προηγούμενης παραγράφου ή αυτοί είναι ελλιπείς, οριστικοποιεί τις αρχικές

εκτιμήσεις της. Οι οριστικοί αυτοί πίνακες εγκρίνονται από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος μπορεί να τους τροποποιεί και με ευθύνη του προέδρου της επιτροπής κοινοποιούνται στις νομαρχίες και στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες των νομών. Με ευθύνη των νομαρχών οι πίνακες αυτοί κοινοποιούνται σε όλους τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τις συνεταιριστικές οργανώσεις και τους αγροτικούς συλλόγους, μέχρι 10 Φεβρουαρίου κάθε έτους.

Σημ.: όπως τροποποιήθηκε με την παρ.3 άρθρ.22 Ν.2648/1998 Α 238/22.10.1998.

5. Αν από τα τηρούμενα βιβλία ή στοιχεία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, από τα οποία δεν εξάγεται λογιστικό αποτέλεσμα, προκύπτει καθαρό γεωργικό εισόδημα, διαφορετικό από αυτό που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο, λαμβάνεται υπόψη για τη φορολογία εισοδήματος το κατά περίπτωση προκύπτον μεγαλύτερο εισόδημα.

Σημ.: όπως τροποποιήθηκε με την παρ.3 άρθρ.3 Ν.2390/1996 (Α 54) και ισχύει για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 1995 και μετά (άρθρ.10 Ν.2390/96).

6. Αν από τα στοιχεία, που προσκομίζει ο φορολογούμενος, αποδεικνύεται ότι, εξαιτίας ζημιών από γεγονότα απρόβλεπτα ή οφειλόμενα σε ανώτερη βία, δεν αποκτήθηκε εισόδημα ή το αποκτηθέν είναι κατώτερο του προσδιοριζομένου με την αντικειμενική μέθοδο, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δεν λαμβάνει υπόψη ή μειώνει κατά περίπτωση το προκύπτον με την αντικειμενική μέθοδο καθαρό γεωργικό εισόδημα.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

α) Οι λεπτομέρειες και η διαδικασία εφαρμογής των διατάξεων αυτού του άρθρου.

β) Η συγκρότηση της επιτροπής που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 2, καθώς και κάθε αναγκαία δαπάνη για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου. Με την αρχική ή άλλη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ειδικά η αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τα μέλη και τους γραμματείς μπορεί να ορίζεται κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε γενικής ή ειδικής διάταξης.

Σημ.:όπως τροποποιήθηκε) με την παρ.3 άρθρ.3Ν.2390/1996 (Α 54).

8. Με αποφάσεις του οικείου νομάρχη καθορίζονται:

α) οι λεπτομέρειες και η διαδικασία εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 αυτού του άρθρου.

β) Η συγκρότηση της επιτροπής που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 3.

N 4172/2013

Άρθρο 7 Φορολογητέο εισόδημα

1. Φορολογητέο εισόδημα είναι το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. από το ακαθάριστο εισόδημα. 2. Ο Κ.Φ.Ε. διακρίνει τις ακόλουθες κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων: α) εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις β) εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, γ) εισόδημα από κεφάλαιο και δ) εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Άρθρο 8 Φορολογικό έτος 1. Το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος. Για τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία το φορολογικό έτος μπορεί να λήγει στις 30 Ιουνίου. Σε καμία περίπτωση το φορολογικό έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. 2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 ένα νομικό πρόσωπο ή μια νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος στην ημεδαπή και ανήκει κατά ποσοστό που υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) σε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει ως φορολογικό έτος το φορολογικό έτος του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας. 3. Ο φόρος που επιβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος αφορά σε εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος. 4. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απέκτησε το δικαίωμα είσπραξής του. Κατ' εξαίρεση, για τις ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που εισπράττει καθυστερημένα ο δικαιούχος εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις σε φορολογικό έτος μεταγενέστερο, χρόνος απόκτησης του εν λόγω εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που

εισπράττονται, εφόσον αναγράφονται διακεκριμένα στην ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο. 5. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος προβαίνει σε έναρξη ή παύση εργασιών ή δραστηριοτήτων στη διάρκεια του φορολογικού έτους, το πρώτο φορολογικό έτος λήγει στις 31 Δεκεμβρίου και το τελευταίο φορολογικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1.

Άρθρο 21 Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα 1. Ως κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Στα έσοδα από τις επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται και τα έσοδα από την πώληση των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης, καθώς και το προϊόν της εκκαθάρισής της, όπως αυτά προκύπτουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους. Ειδικά, για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα στα έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται τα έσοδα από την παραγωγή γεωργικών, κτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων